

WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

GMINA DOBRZYCA

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

**PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY DOBRZYCA**

AUTOR OPRACOWANIA
MGR JADWIGA KORYŃSKA

***Prognoza uwzględnia zmiany wynikające z dokonanych uzgodnień i uzyskanych opinii**

KALISZ - DOBRZYCA, GRUDZIEŃ 2017 R/MARZEC2018*

ZLECENIODAWCA: BURMISTRZ GMINY DOBRZYCA

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	4
1. Podstawy formalno – prawne	4
2. Cel, przedmiot i zakres prognozy	5
3. Metoda opracowania i wykorzystane materiały	7
II. Informacje o zawartości i głównych celach projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i jego powiązań z innymi dokumentami	9
1. Zawartość projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	9
2. Cele projektowanej zmiany Studium	10
3. Powiązania zmiany Studium z innymi dokumentami	10
III. Analiza uwarunkowań przyrodniczych i ocena stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanej zmiany Studium	11
1. Podstawowe informacje o mieście i gminie i terenach objętych zmianą Studium	12
2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego i kulturowego wynikająca z opracowania ekofizjograficznego	14
3. Powiązania przyrodnicze terenu zmiany Studium z szerszym otoczeniem	21
4. Ocena istniejącego stanu środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	21
4.1. Degradacja powierzchni ziemi i gleby	21
4.2. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych	22
4.3. Zagrożenie powodziowe	24
4.4. Osuwanie się mas ziemnych	25
4.5. Zanieczyszczenie powietrza	25
4.6. Zagrożenie klimatu akustycznego	27
4.7. Zagrożenie dla roślinności	27
4.8. Gospodarka odpadami	27
4.9. Promieniowanie elektromagnetyczne	27
4.10. Poważne awarie	27
5. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektu zmiany Studium	28
IV. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń zmiany Studium w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	28
V. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania zmiany Studium	29
VI. Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie zmiany Studium	35

VII. Przewidywane znaczące oddziaływanie ustaleń zmiany Studium, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną prawną, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru, a także na środowisko	39
1. Ocena wpływu proponowanych rozwiązań zawartych w zmianie Studium na obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną prawną, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru	39
2. Ocena wpływu przewidywanych znaczących oddziaływań ustaleń zmiany Studium na poszczególne komponenty środowiska	41
2.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt	41
2.2. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi łącznie z glebą	42
2.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	43
2.4. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat	45
2.5. Oddziaływanie na klimat akustyczny	46
2.6. Oddziaływanie na krajobraz	48
2.7. Oddziaływanie pola elektromagnetycznego	49
2.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury	49
2.9. Ocena zagrożeń dla zdrowia ludzi i dobra materialne	50
2.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne	51
2.11. Pozostałe zagrożenia dla środowiska wynikające z ustaleń projektu zmiany Studium	51
VIII. Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych zawartych w projekcie zmiany Studium w aspekcie ochrony środowiska	51
1. Ocena zgodności projektowanego zagospodarowania przestrzeni z warunkami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym	51
2. Ocena zgodności ustaleń zmiany Studium z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska	52
3. Ocena struktury funkcjonalno – przestrzennej	52
IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	52
X. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany Studium	53
XI. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania	53
XII. Oddziaływanie transgraniczne na środowisko	54
XIII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	55
XIV. Spis materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy	65
1. Spis materiałów planistycznych, dokumentacji archiwalnych, literatury	65
2. Zestawienie aktów prawnych	67
XV. Załączniki	67
1. Mapy	67
2. Oświadczenie	67

I. Wstęp

Podstawowa wersja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca przyjęta została przez Radę Gminy Dobrzyca uchwałą nr VII/55/99 z dnia 29 kwietnia 1999 r. w granicach administracyjnych gminy. Studium to zmienione było kilkakrotnie. Obecnie opracowywana jest XII zmiana Studium.

W celu dokonania tej zmiany Studium Rada Miejska Gminy Dobrzyca podjęła uchwałę nr XXII/183/2016 z dnia 29 września 2016 r. „w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca”, zmieniona uchwałą nr XXXI/276/2017 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dnia 30 czerwca 2017 r. „w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca”.

1. Podstawy formalno - prawne

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została do projektu XII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca.

Podstawa prawna sporządzenia prognozy:

- *ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz.1405 ze zm.),
- *ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku* (t.j. Dz. U. 2017, poz. 1073 ze zm.),

oraz na szczeblu międzynarodowym:

- *Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001)
- *Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG* (Dz. Urz. WE L 41)
- *Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE* (Dz. Urz.UE L 156)

Konieczność opracowania prognozy wynika z ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, art. 51 ust. 1. i art. 46 pkt 1., w myśl którego „konceptja przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, plany zagospodarowania przestrzennego oraz strategie rozwoju regionalnego” wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

2. Cel, przedmiot i zakres prognozy

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana do projektu XII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przeprowadzenia takiej oceny wymaga również zmiana studium.

Niniejsza prognoza odnosi się do wprowadzonej projektem uchwały zmiany do obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca, w którym tereny objęte obecną zmianą miały następujące przeznaczenie:

- Teren I – w rejonie ul. Krotoszyńskiej II w mieście Dobrzyca, dz. nr ew. 747/3, 747/5, 747/6, 749/2, 749/3, 749/5, 751/3, oznaczony na rysunku studium WS,
- Teren II – w rejonie ul. Różanej w mieście Dobrzyca, dz. nr ew. 1227, 1238, 1239 oraz część dz. nr ew. 1226, oznaczony na rysunku studium US1,
- Teren III – w miejscowości Galew, dz. nr ew. 314, oznaczony na rysunku studium US2,
- Teren IV – w miejscowości Karmin, dz. nr ew. 3/1, 4, oznaczony na rysunku studium UP/US,
- Teren V – w miejscowości Trzebowa, dz. nr ew. 134/5, 134/7, 134/8, oznaczony na rysunku studium UP.

Poniżej podaje się główne cele opracowania zmiany Studium (wg uzasadnienia do uchwały Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca) dla:

- **Teren I** - położony jest na południe i południowy zachód od zabudowy miejscowości Dobrzyca-Nowy Świat przy ulicy Krotoszyńskiej – planowane przeznaczenie: istniejący staw z usługami sportu i rekreacji oraz urządzeniami związanymi z kulturą fizyczną, zewnętrzne siłownie, niezbędna infrastruktura techniczna i mała architektura.
- **Teren II** - położony jest w południowo-wschodniej części miasta Dobrzyca przy ulicy Różanej – ma być przeznaczony pod usługi sportu i rekreacji oraz urządzenia związane z kulturą fizyczną, zewnętrzne siłownie, place zabaw oraz niezbędną infrastrukturę techniczną i małą architekturę.
- **Teren III** – położony jest w miejscowości Galew – planowane przeznaczenie pod usługi sportu i rekreacji oraz urządzenia związane z kulturą fizyczną, zewnętrzne siłownie, place zabaw, niezbędna infrastruktura techniczna i mała architektura.
- **Teren IV** – położony jest w miejscowości Karmin – planowane przeznaczenie: sala wiejska wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, urządzeniami towarzyszącymi, w tym sportowymi, place zabaw, obiekty małej architektury, parkingi i inne związane z obsługą funkcji podstawowej.
- **Teren V** – położony jest w miejscowości Trzebowa – planowane przeznaczenie: rozbudowa sali wiejskiej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, urządzeniami towarzyszącymi, w tym sportowymi, place zabaw, obiekty małej architektury, parkingi i inne związane z obsługą funkcji podstawowej.

Celem prognozy jest wpływ na opracowanie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, który w możliwie najwyższym stopniu zapewni wykorzystanie zasobów środowiska dla rozwoju zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Prognoza ma również ułatwić identyfikację przewidywanych skutków środowiskowych spowodowanych realizacją ustaleń zmiany Studium oraz dokonać oceny, czy przyjęte rozwiązania ochrony środowiska w sposób dostateczny zabezpieczą środowisko przed powstaniem konfliktów i zagrożeń.

W prognozie oddziaływania na środowisko, w oparciu o wykonane wcześniej opracowanie ekofizjograficzne, dokonano identyfikacji najważniejszych uwarunkowań ekofizjograficznych na obszarach objętych zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na tle uwarunkowań przyrodniczych w skali gminy i w skali regionalnej. Dokonano analizy rozwiązań planistycznych i ustaleń zmiany Studium i identyfikacji najważniejszych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium. Wobec ogólności dokumentu studium, które określa przeznaczenie terenu i zasady zagospodarowania lecz nie określa tempa i skali ich osiągnięcia prognoza oddziaływania na środowisko może mieć jedynie charakter jakościowy. Prognoza jest wykładana do publicznego wglądu razem ze studium i ma służyć jako materiał pomocniczy dla społeczeństwa w celu zapoznania się z możliwymi skutkami środowiskowymi przedstawianego dokumentu.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 03.10.2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.), Burmistrz Gminy Dobrzyca wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pleszewie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca.

Zakres ten został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem nr WOO-III.411.337.2017.AM.1 z dnia 21 sierpnia 2017 r. i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pleszewie (brak odpowiedzi na pismo).

W wyżej wymienionych pismach stwierdzono, że prognoza powinna być sporządzona w pełnym zakresie określonym w art. 51 pkt.2. i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.), Zgodnie z tymi artykułami prognoza powinna zawierać m. in.:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- analizę i ocenę stanu środowiska na obszarze objętym przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- analizę i ocenę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,

- analizę i ocenę celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w swoim piśmie zwraca uwagę na uwzględnienie działań naprawczych zawartych w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” w szczególności dotyczących stosowania do celów grzewczych nośników nie powodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń.

Ponadto w piśmie zwrócono uwagę na rozpatrzenie problemu oddziaływania szlaków komunikacyjnych na środowisko oraz na problem hałasu. Należy także ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu zmiany studium na klimat (w tym mikroklimat).

Należy także ocenić wpływ ustaleń zmiany studium na klimat akustyczny terenów podlegających ochronie akustycznej.

W prognozie należy także przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń zmiany Studium na jednolite części wód.

W prognozie należy opisać warunki geologiczne i hydrogeologiczne oraz przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń projektu zmiany Studium na środowisko gruntowo-wodne.

Ponadto należy określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania na cele ochrony obszarów chronionych, na różnorodność biologiczną, a także na rośliny, grzyby i zwierzęta, w tym na gatunki chronione, a także na krajobraz.

3. Metoda opracowania i wykorzystane materiały

Przy opracowaniu prognozy zastosowano **metodę ekstrapolacji, czyli projekcji wiedzy o teraźniejszości i przeszłości w przyszłość, przy założeniu postulatywnym, że prawa obowiązujące w chwili dokonywania prognozy będą obowiązywały również w przyszłości.** Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych. Analizę i ocenę stanu środowiska wykonano na podstawie danych państwowego monitoringu środowiska na poziomach krajowym i regionalnym oraz danych z dostępnych dokumentów strategicznych.

Uwzględniono obecny stan środowiska, jego podatność oraz odporność na degradację wskutek antropopresji, a także zdolność środowiska do samoregeneracji.

Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych ze zmianą Studium, w tym wypadku dla obowiązującego Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, a także Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego odnoszące się bezpośrednio jak i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi.

Dokonano analizy rozwiązań planistycznych, identyfikacji i wartościowania najważniejszych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń zmiany Studium.

Przy opracowaniu prognozy wykorzystano następujące materiały:

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca uchwalone uchwałą Nr VII/55/199 Rady Gminy Dobrzyca z dnia 29 kwietnia 1999 r. wielokrotnie zmieniane (ostatnia zmiana - uchwała XXIII/197/2016 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dn. 28.10.2016 r.).*
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, uchwała XXXVII/210/2006 Rady Gminy Dobrzyca z dnia 23 października 2006 r.*
- *Opinia fizjograficzna dla ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, Geoprojekt, Warszawa 1976 r.*
- *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, mgr Jadwiga Koryńska, Kalisz, lipiec 2003 r.*
- *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb sporządzenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobrzyca i planów miejscowych, mgr Jadwiga Koryńska, Kalisz - Dobrzyca, wrzesień 2017 r.*
- *Materiały dotyczące europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000.*
- *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrzyca na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018, CODEX, Środa Wlkp. 2011r.;*
- *Strategia rozwoju Gminy Dobrzyca na lata 2003 - 2012,*
- *Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016 – 2020.*
- *Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.*
- *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla województwa wielkopolskiego. Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego, 2014r.*
- *Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon – Uchwała Nr XXIX/565/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2013r., poz. 473),*
- *Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiejw zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P – Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2017r., poz. 5320),*
- *Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2015 r.*
- *Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2016 r.*
- *Stan środowiska w Wielkopolsce Raport 2017, Poznań 2017r.*
- *Ocena jakości wód podziemnych w p.p.k. w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2014 r. (wg badań PIG).*

- Ocena jakości wód podziemnych w p.p.k. w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2015 r. (wg badań PIG).
- Ocena jakości wód podziemnych w p.p.k. sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r. (wg badań PIG).
- Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2014r. (WIOŚ Poznań).
- Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2015r (WIOŚ Poznań).
- Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2016r (WIOŚ Poznań).
- Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016.
- Agrochemiczne badania gleb w Wielkopolsce w latach 2000 – 2004, WIOŚ – OSCH-R, BMŚ, Poznań 2005 r.
- Zmiana Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, WBPP – uchwała Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010 r.
- Prognoza do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, WBPP,
- Sieć Natura 2000, www.geoservis.gdos.gov.pl

II. Informacje o zawartości i głównych celach projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i jego powiązań z innymi dokumentami

1. Zawartość projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Podstawą sporządzenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca jest:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2017, poz. 1073 ze zm.),
- Uchwała nr XXII/183/2016 Rady Miejskiej Dobrzyca z dnia 29 września 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, zmieniona uchwałą nr XXXI/276/2017 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca.

Zawartość projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z treści art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz.1073 ze zm.).

Zmiana Studium zawiera także zakres merytoryczny studium, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 roku, Nr 118, poz. 1233).

W projekcie zmiany Studium określono kierunki zagospodarowania przestrzennego zgodnie z art. 10 ust. 2. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.).

2. Cele projektowanej zmiany Studium

Główne cele i zasady rozwoju zagospodarowania przestrzennego określa Koncepcja zagospodarowania przestrzennego kraju, do której nawiązuje Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Studia gminne nawiązują z kolei do celów określonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Tereny objęte zmianą Studium zlokalizowane są w mieście Dobrzyca w rejonie ulicy Krotoszyńskiej, Różanej i w miejscowości Galew, Karmin i Trzebowa.

Wg uzasadnienia do Uchwały Nr XXII/183/2016 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dnia 29 września 2016 r. opracowanie przedmiotowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynika z aktualnych potrzeb gminy Dobrzyca. Na terenach objętych zmianą studium będą zlokalizowane usługi związane głównie ze sportem i rekreacją oraz sale wiejskie.

Sporządzona zmiana Studium stanowić będzie zmianę polegającą na uzupełnieniu studium o ustalenia dotyczące wyłącznie przedmiotowych terenów oznaczonych w załącznikach graficznych do uchwały.

3. Powiązania zmiany Studium z innymi dokumentami

Przy sporządzaniu Prognozy uwzględniono dokumenty, które zostały opracowane na różnych poziomach: wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zawiera zapis, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5), ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m. in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art. 74). Zgodnie z Konstytucją, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 519, ze zm.) oraz ustawy jej pokrewne zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju na różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

Stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska miała na celu Polityka ekologiczna państwa (ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 *Prawo ochrony środowiska*), która już aktualnie nie obowiązuje, ale jej główne założenia nie straciły na aktualności.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 to dokument strategiczny wyznaczający cele i kierunki działań, jakie powinny zostać uwzględnione, szczególnie na szczeblu lokalnym oraz w programach ochrony powietrza. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca wpisują się w ten dokument.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) – to pierwszy dokument strategiczny, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu. Założenia tego planu zostały uwzględnione w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca.

Krajowy plan gospodarki odpadami do 2022 r. przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 88 z dnia 1 lipca 2016 r. Ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca wpisują się w założenia tego programu

poprzez ustalenia dotyczące prowadzenia na terenie objętym zmianą Studium gospodarki odpadami.

W projekcie zmiany Studium gminy Dobrzyca uwzględniono również kierunki określone w Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego na lata 2016 – 2020.

W projekcie zmiany Studium uwzględniono także kierunki określone w Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020, w której przykłada się większą rolę do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zrównoważonego rozwoju, które warunkują jakość życia.

Cel generalny zaktualizowanej Strategii... sformułowano jako „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa, służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”.

Model konstrukcji projektu zmiany Studium zawiera wzajemne relacje między poszczególnymi elementami określonymi w zaktualizowanej Strategii..., tj. racjonalne gospodarowanie przestrzenią uwzględniające specyficzne uwarunkowania społeczno-gospodarcze i przyrodnicze, daje szanse równomiernego rozwoju i dostosowania nowoczesnych działań zmierzających do ochrony zasobów przed niewłaściwym użytkowaniem.

Projekt zmiany Studium uwzględnia także działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM_{10} , $PM_{2,5}$ oraz $B(a)P$ ” przyjętym uchwałą XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2017r., poz. 5320),

Projekt zmiany Studium nie jest sprzeczny z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego zatwierdzonego Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XLVI/690/10 z dnia 26 kwietnia 2010 r. Na opracowywanym obszarze oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie przewiduje się konkretnych zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Obszar gminy Dobrzyca znalazł się w strefie intensywnej gospodarki rolnej. Północno-wschodnia część gminy zaliczona została do strefy dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, obszary pozamiejskie o najwyższym potencjale rozwojowym. Południowo-wschodnia i skrawek południowej części gminy zaliczony został do obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych.

Projekt zmiany Studium wykazuje zgodność z innymi dokumentami gminnymi, takimi jak: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobrzyca na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018, Strategia rozwoju Gminy Dobrzyca na lata 2003 – 2012, a także z Regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie.

III. Analiza uwarunkowań przyrodniczych i ocena stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanej zmiany Studium

1. Podstawowe informacje o mieście, gminie i terenach objętych zmianą Studium

Gmina Dobrzyca położona jest w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie pleszewskim, na południowy zachód od miasta Pleszewa. Od

północy graniczy z gminą Jarocin i Kotlin, od wschodu z gminą Pleszew, od południa z gminą Raszków, Krotoszyn, od zachodu z gminą Rozdrażew i Koźmin.

Pod względem administracyjnym tworzy miejsko-wiejską gminę wraz z otaczającymi ją terenami wiejskimi. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Czarnuszka, Dobrzyca, Dobrzyca-Nowy Świat, Fabianów, Galew, Izbiczo, Karmin, Karminiek, Karminiec, Koźminiec, Lutynia, Polskie Olędry, Sośnica, Sośniczka, Strzyżew, Trzebin, Trzebowa.

Gmina Dobrzyca zajmuje powierzchnię 117 km², w tym miasto 20 km². Ludność miasta i gminy wynosiła (31.XII.2015r.) 8253, w tym w mieście 3183 osób. Kobiet w gminie było 4174, w tym w mieście 1600; mężczyźni w gminie było 4079, w tym w mieście 1583. Na 100 mężczyzn przypadało 102,3 kobiet w gminie i 101,1 w mieście. Średnia gęstość zaludnienia to 71,0 osób/km², w tym miasto 162,0 osób/km² (dane: Rocznik województwa wielkopolskiego. Podregiony-powiaty-gminy 2016).

Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy z wysokim poziomem produkcji rolnej i dużą aktywnością gospodarczą. W ogólnej powierzchni gminy użytki rolne zajmują 88,8%, grunty leśne i zadrzewione 7,0%, pozostałe 4,2%. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 833,6 ha, w tym lasy 815,9 ha, w tym w mieście odpowiednio 129 ha i 125,5 ha. Lesistość gminy jest niska i wynosi 7%, w tym w mieście 6,4% i jest niższa od lesistości powiatu pleszewskiego, która wynosi 19,3%¹ i średniej dla województwa wielkopolskiego wynoszącej 25,7%².

Bogactwem naturalnym gminy są dobre gleby (56% II i III klasy i 25,5% IV klasy). W rolnictwie dominują indywidualne gospodarstwa rolne. Uprawia się przede wszystkim zboża, ziemniaki, buraki cukrowe, rzepak. W produkcji zwierzęcej dominuje chów trzody chlewnej. Na pozostałych użytkach rolnych gospodaruje m.in. Rolniczy Kombinat Spółdzielczy „Nowy Świat”, Przedsiębiorstwo Rolne Rusko Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Rolne Taczanów Sp. z o.o. z siedzibą w Karminie, Gospodarstwo Rolne „Agroplant” Dobrzyca.

Gmina posiada dobre połączenia komunikacyjne z sąsiednimi gminami. Dobrzyca leży na skrzyżowaniu dróg powiatowych z Ostrowa Wlkp. do Jarocina i z Pleszewa do Krotoszyna i Koźmina Wlkp.

Dobrzyca jest niewielkim ponadgminnym ośrodkiem handlowo-usługowym (policja, poczta, ośrodek zdrowia, bank spółdzielczy, wyodrębnione niewielkie centrum) oraz przemysłowym (przemysł spożywczy – Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Kowalew – Dobrzyca, gorzelnia, Vitax wyspecjalizowany w produkcji herbat ziołowych i owocowych, farmaceutyków na bazie ziołowej, Adros – zakład drobiarski eksportujący produkty na teren całej Europy, a przede wszystkim do krajów członkowskich UE).

Przedmiotem zmiany Studium są następujące tereny.

- Teren I – w rejonie ul. Krotoszyńskiej II w mieście Dobrzyca, dz. nr ew. 747/3, 747/5, 747/6, 749/2, 749/3, 749/5, 751/3,
- Teren II – w rejonie ul. Różanej w mieście Dobrzyca, dz. nr ew. 1227, 1238, 1239 oraz część dz. nr ew. 1226,
- Teren III – w miejscowości Galew, dz. nr ew. 314,
- Teren IV – w miejscowości Karmin, dz. nr ew. 3/1, 4,
- Teren V – w miejscowości Trzebowa, dz. nr ew. 134/5, 134/7, 134/8.

Poniżej podaje się aktualne zagospodarowanie ww. terenów:

- Teren I – w rejonie ul. Krotoszyńskiej II w mieście Dobrzyca: zajmuje powierzchnię ok. 4,33 ha, położony jest na południe i południowy zachód od zabudowy miejscowości

¹ Rocznik województwa wielkopolskiego. Podregiony-powiaty-gminy 2016

² Rocznik Statystyczny województwa wielkopolskiego podregiony – powiaty – gminy 2016

Dobrzyca-Nowy Świat przy ulicy Krotoszyńskiej. Na terenie tym znajduje się staw z dwoma wysepkami. W niewielkiej odległości od stawu, na południowy zachód, przebiega poprzecznie rów melioracyjny porośnięty z obu stron zaroślami, zbierający nadmiar wody z pobliskiego terenu. Od południowego wschodu teren przylega do rowu szczegółowego R-A. W ewidencji gruntów teren sklasyfikowany jest jako grunty orne, pastwiska, grunty pod rowami, grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Przez teren opracowania przebiega z południa na północ linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV. Na południowy zachód od terenu zmiany studium przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 400 kV relacji Poznań Plewiska – Ostrów Wlkp.

- Teren II – w rejonie ul. Różanej w mieście Dobrzyca: zajmuje powierzchnię ok. 0,27 ha, położony jest w południowo-wschodniej części miasta Dobrzyca przy ulicy Różanej i Promiennej. Jest to pas terenu ciągnący się wzdłuż ulicy Różanej zagospodarowany zielenią urządzoną. Obsiany jest trawą i odizolowany od ulicy Różanej żywopłotem. Po sąsiedztwie, po stronie wschodniej, znajduje się urządzonego plac zabaw dla dzieci. Po stronie północnej znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Po drugiej stronie ulicy Różanej znajdują się domy mieszkalne jednorodzinne. W ewidencji gruntów teren sklasyfikowany jest jako tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, tereny zurbanizowane niezabudowane oraz droga. W ulicy Różanej przebiega wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka i gazociąg. Teren wyposażony jest w wodociąg, kanalizację i gazociąg oraz sieć elektroenergetyczną.
- Teren III – w miejscowości Galew: zajmuje powierzchnię ok. 0,07 ha, położony w miejscowości Galew przy skrzyżowaniu drogi prowadzącej do Borzęcic i drogi do Polskich Olędrow. Jest to działka nr 314 przylegająca od południa i zachodu do terenów zabudowy mieszkaniowej zagrodowej. Na tym terenie istniał kiedyś staw, który uległ wypłyceniu w wyniku spływów powierzchniowych i w rezultacie zarośnięciu. Obecnie teren jest porośnięty trawą.
- Teren IV – w miejscowości Karmin: zajmuje powierzchnię ok. 1,78 ha, położony jest w miejscowości Karmin przy drodze prowadzącej do Karmina Drugiego. Od strony zachodniej graniczy z ciekim naturalnym Lutynia (działka nr ewid.1, obręb Karmin). Od strony południowej graniczy z rowem szczegółowym R-F (działka nr ewid. 5, obręb Karmin) i dalej za rowem, w części południowo-wschodniej znajduje się zabudowa. Od strony wschodniej jest droga, za którą znajduje się staw. Na północ od wschodniej części terenu opracowania znajduje się kościół i zabudowania przedszkola. Wzdłuż rzeki Lutyni rosną drzewa. Na części terenu opracowania znajduje się boisko sportowe i bieżnia. W ewidencji gruntów sklasyfikowany jest jako pastwiska oraz tereny zurbanizowane niezabudowane.
- Teren V – w miejscowości Trzebowa: zajmuje powierzchnię ok. 0,16 ha, położony w bezpośrednim sąsiedztwie cieku naturalnego Trzebówka. Na terenie tym znajduje się świetlica wiejska i fragment wybetonowanego terenu oraz plac zabaw dla dzieci. Reszta to pola i teren porośnięty trawą. W sąsiedztwie, od strony północnej, znajdują się zabudowania zagrodowe. Teren jest sklasyfikowany w ewidencji gruntów jako grunty rolne zabudowane oraz inne. Przez teren przebiega linia elektroenergetyczna niskiego napięcia.

2. Charakterystyka środowiska przyrodniczego i kulturowego wynikająca z opracowania ekofizjograficznego

Rzeźba terenu

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski miasto i gmina Dobrzyca położone są w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Kaliskiej, w jej północno-zachodniej części, na południe od maksymalnego zasięgu zlodowacenia bałtyckiego. Jest to wysoczyzna morenowa płaska o wysokościach bezwzględnych 140 – 158 m n.p.m. Wysokości względne nie przekraczają 2-3 m na odległościach kilkuset metrów, spadki nie przekraczają na ogół 2%. Mimo niewielkich deniwelacji charakterystyczny jest układ bardzo łagodnych dostrzegalnych w terenie pagórków i obniżeń. Wysoczyzna morenowa rozcięta jest przez malowniczą dolinę rzeki Lutyni i Patoki.

Teren I – rejon ulicy Krotoszyńskiej

Obszar opracowania położony jest w niewielkim obniżeniu dolinnym wykorzystywanym przez rów szczegółowy R-A. Teren jest płaski rozcięty przez rowy odwadniające. W północnej części znajduje się dość duży staw z dwoma wyspami (jedna duża, druga mała).

Teren II – rejon ulicy Różanej

Obszar opracowania położony jest w strefie wysoczyzny morenowej płaskiej. Teren jest płaski.

Teren III – miejscowość Galew

Obszar opracowania położony jest w strefie wysoczyzny morenowej płaskiej. Teren jest płaski. W przeszłości istniał tu niewielki płytki staw, który uległ wypłyceniu i zarośnięciu.

Teren IV – miejscowość Karmin

Teren objęty zmianą Studium położony jest w dolinie rzeki Lutynia przechodzącej w kierunku wschodnim w wysoczyznę płaską. Teren jest płaski, lekko opadający ku dolince Lutyni, która przebiega z południa na północ wzdłuż zachodniej granicy terenu zmiany Studium.

Teren V – miejscowość Trzebowa

Obszar opracowania położony jest w strefie wysoczyzny morenowej płaskiej. W bezpośrednim sąsiedztwie występuje wyraźne obniżenie dolinne wykorzystywane przez rzeczkę Trzebówkę.

Rzeźba terenu nie stwarza trudnień w zagospodarowaniu przestrzennym. Tereny zmiany Studium nie są narażone na osuwanie się mas ziemnych.

Budowa geologiczna

Na utworach mezozoicznych występują utwory trzeciorzędowe. Trzeciorzęd odsłania się na powierzchni w rejonie Fabianowa, gdzie były eksploatowane ropy naftowe oraz w rejonie wsi Olędry oraz na północny wschód od wsi Lutynia. Na pozostałym obszarze trzeciorzęd występuje pod utworami czwartorzędowymi. Utwory czwartorzędowe plejstoceny mają

zróżnicowaną miąższość. Są to w większości 2 poziomy glin zwałowych zalegające bezpośrednio na trzeciorzędzie lub na staroplejstocenijskich piaskach i żwirach niewielkiej miąższości. Lokalnie tylko w Dobrzycy pod dwoma poziomami glin występują naprzemianległe poziomy piasków i glin o łącznej miąższości 22 m. Dwa poziomy glin zwałowych mają łączną miąższość 2-6 m, wyjątkiem są wiercenia w Koźmińcu z 30-45 m pokładem gliny. Wzdłuż doliny Lutyni ciągnie się pas zwałowych piasków różnoziarnistych lokalnie pylastych lub pyłów. Utwory holocenijskie występują w dolinkach rzecznych. Są to piaski różnoziarniste w spągu zailone o miąższości około 10 m (w dolinie Lutyni). Zalegają one na glinie zwałowej szarej. Fakt ten świadczy o stosunkowo młodym wieku dolin i małej sile erozji.

Teren I – rejon ulicy Krotoszyńskiej

Obszar opracowania położony jest w obniżeniu dolinnym. Teren jest płaski rozcięty przez rowy odwadniające. W dolince występują utwory holocenijskie. Są to piaski różnoziarniste. Zalegają one najczęściej na glinie zwałowej. Fakt ten świadczy o stosunkowo młodym wieku dolinki i małej sile erozji.

Teren II – rejon ulicy Różanej

Obszar opracowania położony jest w strefie wysoczyzny morenowej płaskiej. Teren zbudowany jest z piasków, piasków gliniastych, lokalnie glin.

Teren III – miejscowość Galew

Obszar opracowania położony jest w strefie wysoczyzny morenowej płaskiej. Obszar zbudowany jest z glin i utworów pochodzących z zarastania stawu i ze spływów powierzchniowych.

Teren IV – miejscowość Karmin

Teren objęty zmianą Studium położony jest w dolinie rzeki Lutynia przechodzącej w kierunku wschodnim w wysoczyznę płaską. Wzdłuż doliny Lutyni ciągnie się pas zwałowych piasków różnoziarnistych lokalnie pylastych lub pyłów. Utwory holocenijskie występują w dolince rzecznej Lutyni. Są to piaski różnoziarniste w spągu zailone o miąższości około 10 m. Zalegają one na glinie zwałowej szarej. Fakt ten świadczy o stosunkowo młodym wieku dolin i małej sile erozji. Wschodnia część terenu zbudowana jest z piasków gliniastych, lokalnie glin.

Teren V – miejscowość Trzebowa

Obszar opracowania położony jest w strefie wysoczyzny morenowej płaskiej. W bezpośrednim sąsiedztwie występuje wyraźne obniżenie dolinne wykorzystywane przez rzeczkę Trzebówkę. Obszar zbudowany jest z glin, lokalnie z piasków gliniastych.

Na terenach objętych zmianami Studium nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

Natomiast wg pisma PGNiG TK. 072-M-DK.402(7).17 z dn. 31.08.2017 r. wydano następujące koncesje na terenach objętych zmianą Studium:

- teren położony przy ul. Krotoszyńskiej oraz w miejscowości Trzebowa – koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Ostrów Wielkopolski” nr 48/96/L z dnia 23.09.2016 r. – ważna do dnia 23.09.2046 r.

- teren w miejscowości Dobrzyca przy ulicy Różanej oraz w miejscowości Karmin – koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Jarocin – Grabina” nr 16/2001/Ł, wydana z dnia 25.07.2017 r. – ważna do dnia 25.07.2047 r.

Aktualnie PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze nie planuje, w granicy tych obszarów, działalności związanej z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, ani realizacji inwestycji.

Warunki wodne

Obszar gminy leży na dziale wodnym Warty i Baryczy. Sprawia to, że sieć wód powierzchniowych jest słabo zorganizowana. Głównym ciekim omawianego terenu jest rzeka Lutynia, płynąca z południa na północ do Warty. Lutynia płynie doliną wąską, wyraźnie zaznaczającą się w rzeźbie terenu. Na całym prawie odcinku dolina ta zajęta jest przez łąki. Niewielki fragment doliny w rejonie miejscowości Fabianów i Lutynia stanowią tereny okresowo zalewane wodami rzecznyymi w czasie wezbrań. Przez teren gminy płynie rzeczka Patoka uchodząca do Lutyni poza terenem gminy (lewobrzeżny dopływ). Niewielki obszar odwadniany jest rzeką Orlą należącą do zlewni rzeki Baryczy (w SW części gminy). Na terenie gminy brak jest naturalnych jezior, występują jedynie niewielkie i nieliczne zagłębienia w glinie wypełnione wodą, natomiast w dolinach rzecznych występuje szereg drobnych zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego pełniących różne funkcje użytkowe (zbiorniki retencyjne, przeciwpożarowe, stawy hodowlane).

Teren I – rejon ulicy Krotoszyńskiej

Teren objęty zmianą Studium znajduje się w obniżeniu dolinnym. Na terenie tym znajduje się dość duży staw z dwoma wysepkami (jedna duża, druga mała).

Nie występują na tym terenie cieki naturalne i urządzenia melioracji podstawowej. W zakresie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych obszar jest zdrenowany. Na działkach nr ewid. 749/2, 749/3, 749/5 (obręb Dobrzyca) zlokalizowany jest rów szczegółowy R-A oraz na działce nr ewid. 747/6 (obręb Dobrzyca) zlokalizowany jest rów szczegółowy R-A6, natomiast działka nr ewid. 750/1, na której zlokalizowany jest rów szczegółowy o nazwie R-A5 graniczy z działką nr ewid. 751/3.

Wody gruntowe znajdują się blisko pod powierzchnią terenu.

Teren II – rejon ulicy Różanej

Na terenie objętym zmianą Studium nie występują wody powierzchniowe. Brak jest urządzeń melioracji podstawowej i szczegółowej. Woda gruntowa może występować płycej niż 2 m lub w postaci sączeń na różnych głębokościach.

Teren III – miejscowość Galew

Na terenie objętym zmianą Studium nie występują wody powierzchniowe. Brak jest urządzeń melioracji podstawowej i szczegółowej. Woda gruntowa może występować głębiej niż 1 m pod powierzchnią terenu.

Teren IV – miejscowość Karmin

Teren objęty zmianą Studium znajduje się po wschodniej stronie rzeki Lutyni i przylega do niej. W zakresie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych obszar jest zdrenowany, a

działka nr ewid. 4 (obręb Karmin) graniczy od strony południowej z rowem szczegółowym R-F (działka nr ewid. 5, obręb Karmin).

Wody gruntowe na terenie wysoczyznowym znajdują się głębiej niż 1 m poniżej powierzchni terenu, a w strefie dolinnej blisko pod powierzchnią terenu (hydroizohipsa 1 m).

Teren V – miejscowość Trzebowa

Teren objęty zmianą Studium znajduje się w sąsiedztwie rzeczki Trzebówka – ciek naturalny (dz. nr ewid. 151).

Wody gruntowe na terenie wysoczyznowym znajdują się głębiej niż 2 m poniżej powierzchni terenu, a w strefie dolinnej blisko pod powierzchnią terenu (hydroizohipsa 1 m). W bezpośrednim sąsiedztwie terenu znajduje się nieczynna studnia należąca do prywatnego inwestora.

Warunki klimatyczne

Wg regionalizacji klimatycznej A. Wosia (A. Woś, 1994 – Klimat Niziny Wielkopolskiej) gmina Dobrzyca zaliczona została do regionu Klimatycznego XV – Środkowowielkopolskiego. Warunki klimatyczne należą do umiarkowanych i w dużej mierze uwarunkowane są wpływami mas powietrza morskiego oraz kontynentalnego. Masy powietrza morskiego pochodzą głównie znad oceanu Atlantyckiego. Powietrze kontynentalne pochodzi przede wszystkim znad Europy Wschodniej oraz znad Azji.

Przeważające kierunki wiatrów nawiązują do kierunku napływu mas powietrza. Stąd najczęściej obserwowane wiatry pochodzą z sektora zachodniego i południowo-zachodniego. Wysoki udział stanowią również wiatry z sektora południowego i wschodniego.

Obszar charakteryzuje się dość łagodnym klimatem. Amplitudy temperatury są tutaj mniejsze niż przeciętne w Polsce, wiosny i lata są wczesne i ciepłe, zimy łagodne.

Średnia temperatura z wielolecia wynosi 8,3°C, średnia najzimniejszego miesiąca stycznia wynosiła -1,5°C a najcieplejszego miesiąca lipca 18,1°C.

Gmina Dobrzyca położona jest w rejonie o małych opadach w skali Polski. Dla stacji Witaszyce położonej blisko gminy Dobrzyca wartość średniego rocznego opadu atmosferycznego za lata 1971 – 2000 wynosiła tylko 535, a dla stacji Kalisz położonej nieco dalej na wschód jeszcze mniej, bo tylko 508 mm. Tereny te leżą generalnie w cieniu opadowym i w strefie wielkich niedoborów wody.

W/g map zamieszczonych w Atlasie klimatu woj. wielkopolskiego średnia grubość pokrywy śnieżnej wynosiła 5–6 cm, a średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną wynosiła 30 - 40 dni. Średnia dni z mrozem z 10-lecia wynosiła 35 dni. Średnia liczba z burzą (Witaszyce) wynosiła 24 dni. Średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosiła 80 – 82 %. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 226–228 dni. Mgły, które wywierają znaczny wpływ na kształtowanie warunków klimatyczno – zdrowotnych występują średnio w roku 43 dni. (stacja Witaszyce).

Analizowane tereny objęte zmianą Studium charakteryzują się korzystnymi warunkami klimatycznymi, poprawnymi stosunkami termiczno-wilgotnościowymi i anemometrycznymi. Tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych Lutyni i Trzebówki a także obniżen dolinnych mają nieco pogorszone warunki klimatyczne (część terenu w Trzebowej, rejon ul. Krotoszyńskiej). Cechuje je wydłużony czas zalegania chłodnego i wilgotnego powietrza, większa częstotliwość przygruntowych przymrozków i mgieł.

Warunki glebowe

Występujące typy i rodzaje gleb związane są z budową geologiczną i geomorfologiczną.

Teren I – rejon ulicy Krotoszyńskiej

Na terenie objętym zmianą Studium występują użytki zielone średnie 2z. Są to czarne ziemie właściwe klasy R – III, Ps – III, Ps V.

Teren II – rejon ulicy Różanej

Na terenie objętym zmianą Studium występują gleby kompleksu 5 żyniego dobrego. Są to gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane wytworzone z piasków gliniastych lekkich lub piasków słabogliniastych podścielonych średniogłęboko gliną lekką lub piaskiem luźnym, okresowo są za suche.

Teren III – miejscowość Galew

Teren ten na mapie glebowo-rolniczej występuje jako zabudowany. Są to gleby brunatne właściwe lub wyługowane wytworzone są z piasków gliniastych mocnych podścielonych gliną lekką.

Teren IV – miejscowość Karmin

Na terenie objętym zmianą Studium występują użytki zielone średnie 2zD. Są to gleby czarne ziemie właściwe wytworzone z piasków gliniastych lekkich podścielonych piaskami luźnymi klasy IVa.

Teren V – miejscowość Trzebowa

Teren ten na mapie glebowo-rolniczej występuje jako zabudowany. Są to gleby brunatne właściwe lub wyługowane wytworzone są z piasków słabogliniastych podścielonych gliną lekką.

Szata roślinna i świat zwierząt

Obszar objęty opracowaniem wg podziału J.M. Matuszkiewicza na regiony geobotaniczne leży w Dziale Wielkopolsko-Brandenbursko-Wielkopolskim, Krainie Południowowielkopolsko-łużyckiej, Podkrajnie Wschodniej, Okręgu Wysoczyzny Kaliskiej. Wg podziału Tadeusza Trampiera na regiony przyrodniczo-leśne położony jest w Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej, dzielnicy Krotoszyńskiej.

Teren I – rejon ulicy Krotoszyńskiej II

Teren objęty zmianą Studium znajduje się w obniżeniu dolinnym. Wzdłuż południowo-wschodniej granicy opracowania znajduje się rów szczegółowy.

Na terenie tym znajduje się dość duży staw z dwoma wysepkami. Wyspy te porośnięte są samosiejkami, wierzbami płaczącymi i zaroślami. W strefie brzegowej stawu rośnie pałka wodna, trzcina, tatarak, sitowie. Pozostały teren porośnięty jest roślinnością trawiastą. Przy rowie melioracyjnym również są zarośla. Spotyka się także roślinność ruderalną. Istniejąca roślinność stwarza nisze ekologiczne dla fauny. W rejonie stawu spotyka się czaple, szpaki, które przylatują na nocleg na wyspy, kaczki krzyżówki, które mają tu swoje miejsca lęgowe.

Teren II – rejon ulicy Różanej

Teren objęty zmianą Studium to niewielki pas terenu ciągnący się wzdłuż ulicy Różanej zagospodarowany zielenią urządzoną. Obsiany jest trawą i odizolowany od ulicy Różanej żywopłotem z tui. Na terenie tym rosną świerki, sosny, dęby, wierzby płaczące, jarzębiny, mirabelki.

Świat zwierzęcy terenu badań jest typowy dla terenów nizinnych. Postępująca urbanizacja ograniczyła faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przygotowanych do warunków życia w strefie miejskiej, głównie drobnych ssaków, ptaków, owadów.

Teren III – miejscowość Galew

Teren zmiany Studium pokryty jest roślinnością trawiastą.

Świat zwierzęcy terenu badań jest typowy dla terenów nizinnych. Postępująca urbanizacja ograniczyła faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przygotowanych do warunków życia w strefie zabudowy wiejskiej, głównie drobnych ssaków, ptaków, owadów.

Teren IV – miejscowość Karmin

Teren objęty zmianą Studium znajduje się po wschodniej stronie rzeki Lutyni. Teren stanowią łąki. Wzdłuż brzegów Lutyni rosną głównie olsze.

Świat zwierzęcy terenu badań jest typowy dla terenów nizinnych. Postępująca urbanizacja ograniczyła faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przygotowanych do warunków życia w strefie zabudowy wiejskiej, głównie drobnych ssaków, ptaków, owadów.

Teren V – miejscowość Trzebowa

Teren objęty zmianą Studium znajduje się w sąsiedztwie rzeczki Trzebówka. Na terenie tym znajduje się sala wiejska i placyk zabaw dla dzieci. Pozostały teren pokryty jest roślinnością trawiastą i ruderalną. Brzegi rzeczki Trzebówki porastają zarośla krzaczaste.

Świat zwierzęcy terenu badań jest typowy dla terenów nizinnych. Postępująca urbanizacja ograniczyła faunę do gatunków pospolitych, najlepiej przygotowanych do warunków życia w strefie miejskiej, głównie drobnych ssaków, ptaków, owadów.

Na terenach objętych zmianą Studium nie występują stanowiska chronionych gatunków roślin i grzybów. Większość gatunków ptaków występujących lub zalatujących na tereny zmiany Studium należy do chronionych, zwłaszcza przy ul. Krotoszyńskiej.

Ochrona przyrody i krajobrazu

Południowa i południowo-wschodnia część obszaru gminy Dobrzyca położona jest w obszarze chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie”, ustanowionym Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego nr 6 z dnia 22 stycznia 1993 r. ze względu na unikalne w skali europejskiej walory przyrodnicze – bardzo duże skupienie dębowych lasów z charakterystyczną fitosocjologią zespołów roślinnych (teren zmiany Studium w Karminie znajduje się w zasięgu tego obszaru, a odległość terenu w Trzebowej od tego obszaru wynosi 140 m w kierunku południowym).

Teren objęty zmianą Studium w Trzebowej położony jest w odległości ok. 100 m od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002, a teren w Karminie położony jest w odległości ok. 1,5 km od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002.

Tereny w Dobrzycy, Dobrzycy-Nowy Świat położone są w odległości ok. 6,5 km od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002.

Odległość terenu w Galewie od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002, a także obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Glinianki w Lenartowicach” PLH300048 wynosi ok. 9 km.

Dla obszaru Natura 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 został uchwalony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. Plan zadań ochronnych (Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2015 r. poz. 7255, zmieniony Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2016 r. poz. 4444).

Dla obszaru Natura 2000 „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH 300002 został uchwalony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 marca 2014 r. Plan zadań ochronnych (Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2014 r. poz. 2113, zmieniony Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2015 r. poz. 4775 i zmieniony 2015 r. poz. 8496).

W granicach opracowania zmiany Studium nie występują rezerваты przyrody, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne czy też użytki ekologiczne.

Walory krajobrazowe i kulturowe

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, ochronie podlega również krajobraz. Potrzeba tej ochrony wynika m.in. z konieczności utrzymania harmonii, czyli takiego zróżnicowania i ukształtowania krajobrazu, który zapewniałby funkcjonowanie poszczególnych ekosystemów zapewniając dobre warunki dla życia człowieka. Harmonia krajobrazu może być utrzymana, a nawet wzbogacana przez świadome działanie człowieka, choć mimo wszystko struktura krajobrazu zostanie zmieniona.

Lasy, które są elementem urozmaicającym krajobraz, zajmują w gminie małe powierzchnie. Jednak największy areał w gminie zajmuje mozaika pól uprawnych i to ona stanowi o charakterze przestrzeni. Zdecydowana większość terenów objętych zmianą Studium to pola uprawne położone w sąsiedztwie terenów zabudowanych. Na niektórych terenach zmiany Studium istnieją obiekty budowlane np. Trzebowa – sala wiejska. W krajobrazie terenów objętych zmianami Studium wyróżnia się teren przy ul. Krotoszyńskiej w Dobrzycy-Nowy Świat ze względu na urokliwy staw z dwoma wyspami. Pozostała część terenu to łąka.

Naprzeciw terenu zmiany Studium w Karminie znajduje się zabytkowy kościół pw. św. Barbary wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1702/Az 8.04.1975 r.

Na terenach objętych zmianą Studium nie występują obiekty zabytkowe. Natomiast teren nr I w rejonie ul. Krotoszyńskiej, teren nr II w rejonie ul. Różanej oraz tereny IV w Karminie, V w Trzebowej znajdują się w strefie ochrony zabytków archeologicznych.

Ponadto ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej A objęta jest część terenu nr IV w miejscowości Karmin (dla zespołu pałacowo – parkowego w Karminie) oraz część terenu nr V w miejscowości Trzebowa (dla zespołu dworsko – parkowego w Trzebowej).

Na terenie miasta i gminy Dobrzyca nie występują dobra kultury współczesnej.

3. Powiązania przyrodnicze terenów zmiany Studium z szerszym otoczeniem

Obszar opracowania osadzony jest w pewnej przestrzeni, z którą znajduje się w bardziej lub mniej ścisłych relacjach. **Gmina Dobrzyca położona jest w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego.**

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski miasto i gmina Dobrzyca położone są w obrębie prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niż Środkowopolski 318, makroregionie Nizina Południowowielkopolska 318.1-2, mezoregionie Wysoczyzna Kaliska 318.12 (Kondracki 1998).

Powiązania przyrodnicze analizowanych terenów odnoszą się głównie do liniowych i powierzchniowych struktur przyrodniczych i charakteryzują się:

- położeniem na Wysoczyźnie Kaliskiej,
- położeniem na dziale wodnym Warty i Baryczy,
- położeniem terenów objętych zmianą Studium poza korytarzami ekologicznymi ECONET – PL,
- położeniem południowo-wschodniej części gminy w obszarze chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie”, ustanowionym Rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego nr 6 z dnia 22 stycznia 1993r. – obszar ten został utworzony ze względu na unikalne w skali europejskiej walory przyrodnicze – bardzo duże skupienie dębowych lasów z charakterystyczną fitosocjologią zespołów roślinnych (teren zmiany Studium w Karminie znajduje się w zasięgu tego obszaru, a odległość terenu w Trzebowej od tego obszaru wynosi 140 m w kierunku południowym),
- położeniem w odległości ok. 100 m od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002 – teren V w Trzebowej,
- położeniem w odległości ok. 1,5 km od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002 – teren IV w Karminie,
- położeniem w odległości ok. 6,5 km od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002 – tereny w Dobrzycy, Dobrzycy – Nowy Świat,
- położeniem w odległości ok. 9,0 km od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002 a także obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Glinianki w Lenartowicach PLH300048 – teren w Galewie,
- położeniem poza obszarami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wysokiej i najwyższej ochrony.

4. Ocena istniejącego stanu środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

4.1. Degradacja powierzchni ziemi i gleby

Przekształcenia litosfery na terenie zmiany Studium związane są głównie z uprawą rolną.

Dotyczą one gleb poprzez zabiegi agrotechniczne na terenach użytkowanych rolniczo, co wiąże się z przekształceniami właściwości fizykochemicznych gleb i uruchomieniem procesów erozyjnych. Spływy powierzchniowe powodują wymywanie gleb, obniżając ich jakość i strukturę. Ponadto związane są na niektórych terenach z zainwestowaniem, z instalowaniem infrastruktury technicznej i budową dróg.

4.2. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Na terenie gminy Dobrzyca wyodrębniono następujące JCWP rzecznych:

- JCWP Giszka, kod PLRW6000161849329,
- JCWP Ner, kod PLRW600017184949,
- JCWP Lubieszka, kod PLRW600016185269,
- JCWP Orla od źródła do Rdęcy, kod PLRW60001714639,
- JCWP Lutynia do Radowicy, kod PLRW60001618524.

Wg WIOŚ rzeka Lutynia została określona jako potok nizinny lessowy lub gliniasty, typ 16. Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2016 wskazuje następujące klasy dla JCWP Lutynia do Radowicy (punkt pomiarowo-kontrolny Lutynia-Wyszki (gm. Kotlin) w 37,1 km biegu cieku:

- klasa elementów biologicznych - II
- klasa elementów fizykochemicznych - stan poniżej dobrego
- klasa elementów hydromorfologicznych - II

Wg WIOŚ rzeka Lubieszka została określona jako potok nizinny lessowy lub gliniasty, typ 16. Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2016 wskazuje następujące klasy dla JCWP Lubieszka (punkt pomiarowo-kontrolny Lubieszka – Parzewnia (gm. Żerków) w 0,2 km biegu cieku:

- klasa elementów biologicznych - III
- klasa elementów fizykochemicznych - stan poniżej dobrego
- klasa elementów hydromorfologicznych - stan poniżej bardzo dobrego
- klasa elementów chemicznych – stan dobry

Wg WIOŚ rzeka Giszka została określona jako potok nizinny lessowy lub gliniasty, typ 16. Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2016 wskazuje następujące klasy dla JCWP Giszka (punkt pomiarowo-kontrolny Giszka – Tursko (gm. Gołuchów) w 1,2 km biegu cieku:

- klasa elementów biologicznych - II
- klasa elementów fizykochemicznych - stan poniżej dobrego
- klasa elementów hydromorfologicznych - stan poniżej bardzo dobrego

Wg WIOŚ rzeka Orla została określona jako potok nizinny piaszczysty, typ 17. Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2016 wskazuje następujące klasy dla JCWP Orla od źródła do Rdęcy (punkt pomiarowo-kontrolny Orla – Lila (gm. Kobylin) w 49 km biegu cieku:

- klasa elementów biologicznych - III
- klasa elementów fizykochemicznych - stan poniżej dobrego
- klasa elementów hydromorfologicznych - II
- klasa elementów chemicznych – stan dobry

W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.10.2016 – Dz.U. 2016 r. poz. 1967) ustalono cele środowiskowe dla JCWP. Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem niepogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej

dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Poniżej podaje się ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP rzecznych zamieszczoną w powyższym dokumencie:

Kod JCWP	Nazwa	Czy jest monitorowana	Aktualny stan	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW6000161849329	Giszka	monitorowana	zły	zagrożona
PLRW600017184949	Ner	monitorowana	zły	zagrożona
PLRW600016185269	Lubieszka	monitorowana	zły	zagrożona
PLRW60001714639	Orla od źródła do Rdęcy	monitorowana	zły	zagrożona
PLRW60001618524	Lutynia do Radowicy	monitorowana	zły	zagrożona

Zatem, dla JCW Giszka, Ner, Lubieszka, Lutynia do Radowicy celem środowiskowym będzie dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny, dla JCW Orla od źródła do Rdęcy dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Wg Rozporządzenia nr 1/2017 Dyrektora RZGW we Wrocławiu z dnia 1.02.2017 w sprawie określenia w regionie wodnym środkowej Odry wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 1153) i wg Rozporządzenia Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 28.02.2017 w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 1638) wszystkie wymienione JCWP rzecznych zostały zaliczone do wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Wody podziemne

Ramowa Dyrektywa Wodna (2000/60/WE) wprowadza pojęcie jednolitych części wód JCWPd, przez które rozumie się określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. Jednolite części wód podziemnych stanowią obecnie przedmiot badań monitoringowych. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, określenie trendów zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych.

Teren gminy Dobrzyca znajduje się w trzech JCWPd nr 81, 79 i 61 (wg nowego podziału).

W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.10.2016 – Dz.U. 2016 r. poz. 1967) JCWPd nr 81, 79 i 61 oceniono w sposób następujący:

- stan chemiczny – dobry
- stan ilościowy – dobry

JCWPd nr 81, 79 i 61 oceniono w tym dokumencie jako niezagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Zatem, dla JCWP nr 81, 79 i 61 celem środowiskowym będzie dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy.

Wg Oceny jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w roku 2016 (wg badań PIG) w punkcie pomiarowym w miejscowości Kurcew (gm. Kotlin) JCWPd 81 określono II klasę końcową jakości wody; w miejscowości Twardów (gm. Kotlin) JCWPd 61 określono IV klasę końcową jakości wody; w miejscowości Dzielice (gm. Rozdrażew) JCWPd 79 określono IV klasę końcową jakości wody.

Są to najbliższe położone punkty w stosunku do gminy Dobrzyca.

Ścieki z terenu gminy są odprowadzane systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków w Dobrzycy. Na terenach nieskanalizowanych stosuje się szczelne zbiorniki bezodpływowe z których ścieki są wywożone do oczyszczalni.

Reasumując, na niską jakość wód odzwierciedlającą się nadmiernym obciążeniem materią organiczną, wysokim stężeniem biogenów w postaci związków azotu i fosforu oraz dużym niedotlenieniem znaczący wpływ mają nierozwiązane do końca problemy gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach rzek.

4.3. Zagrożenie powodziowe

Na podstawie mapy zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego, sporządzonej przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, ustalono, że tereny objęte zmianą Studium na terenie gminy Dobrzyca znajdują się:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu ustawy Prawo wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu ustawy Prawo wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu ustawy Prawo wodne tj. poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),

W okresie wysokich stanów wód może jednak wystąpić podtopienie na terenie w Karminie i przy ul. Krotoszyńskiej.

4.4. Osuwanie się mas ziemnych

Zagrożenie ruchami masowymi uzależnione jest od:

- *morfologii terenu (m.in. spadki i wysokości względne),*
- *przypowierzchniowej budowy geologicznej,*
- *pokrycia terenu roślinnością,*
- *zabezpieczenia technicznego stoków.*

Na terenach objętych zmianą Studium nie występuje zagrożenie procesami osuwania się mas ziemnych.

4.5. Zanieczyszczenie powietrza

Od roku 2002, na podstawie wyników pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wykonywane są coroczne oceny jakości powietrza atmosferycznego. Celem ocen jest uzyskanie informacji o działaniach, jakie należy podjąć na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości na dotychczasowym, dobrym poziomie.

Oceny dokonuje się oddzielnie ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

W roku 2017 na terenie województwa wielkopolskiego przeprowadzono kolejną roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2016. Ocena jakości powietrza została wykonana z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia oraz kryterium ochrony roślin. Ocenę wykonano w odniesieniu do nowego układu stref i zmienionych poziomów substancji.

Wyróżnia się następujące klasy:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych,
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony - poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy,
- klasa D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

Ocena stref w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin - w efekcie oceny przeprowadzonej dla 2016 roku dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę *wielkopolską* zaliczono do klasy A (w tej strefie znajduje się gmina Dobrzyca).

Pod kątem ochrony zdrowia sklasyfikowano:

- dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzeny, tlenku węgla oraz kadmu, arsenu, niklu – wszystkie strefy w klasie A (a więc i gmina Dobrzyca),
- dla pyłu PM_{2,5} – strefę *miasto Kalisz* oraz strefę *wielkopolską* w klasie C (w tej strefie znajduje się gmina Dobrzyca), strefę *aglomeracja poznańska* w klasie A,
- dla pyłu PM₁₀ – wszystkie strefy w klasie C (a więc i gmina Dobrzyca), ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla 24 godzin,
- dla benzo(a)pirenu – wszystkie strefy w klasie C (a więc i gmina Dobrzyca) ze względu na przekroczenie poziomu docelowego ,
- dla ozonu – strefę *miasto Kalisz* oraz strefę *wielkopolską* w klasie C (a więc i gmina Dobrzyca), strefę *aglomeracja poznańska* w klasie A.

w ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację wyznaczając:

- dla pyłu PM_{2,5} – dla wszystkich stref, klasę C1 informującą o przekroczeniu poziomu dopuszczalnego 20µg/m³, której należy dotrzymać od roku 2020,
- dla ozonu klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego, dla wszystkich stref.

Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10 dotyczą wyłącznie stężeń uśrednianych dla 24-godzin. Nie są przekraczane stężenia średnie dla roku. Stężenia pyłu PM10 wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimowego (grzewczego). Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego w 2012 r. uchwalił Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon³. Ma on na celu zmniejszenie emisji prekursorów ozonu w samej strefie oraz na terenie miasta Poznania.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałą Program Ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P⁴. Jest to program naprawczy mający na celu osiągnięcie poziomu docelowego substancji w powietrzu dla benzo(a)pirenu i pyłu PM10 i PM2,5.

Po przeprowadzeniu wizji lokalnej i rozpoznaniu zainwestowania terenu można wysnuć następujące stwierdzenie dotyczące stanu powietrza atmosferycznego:

Tereny objęte opracowaniem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są położone w obszarach już w pewnym stopniu zabudowanych zabudową mieszkaniową i w niektórych przypadkach istniejącą w sąsiedztwie zabudową mieszkaniową i usługową.

Do celów grzewczych stosowane są tradycyjne nośniki energii, co przyczynia się do emisji niskiej, która jest szczególnie uciążliwa w sezonie grzewczym. Wpływa to na zwiększenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. W niektórych budynkach stosuje się do ogrzewania bardziej ekologiczne źródła energii takie jak gaz i olej.

Do zanieczyszczenia powietrza przyczynia się wzrastający ruch samochodowy, który prowadzi do wzrostu emisji dwutlenku azotu ze źródeł niestacjonarnych i jest również źródłem emisji do powietrza tlenku węgla, węglowodorów i ołowiu. Ruch ten nie jest jednak duży na drogach, przy których położone są tereny zmiany Studium.

Reasumując, można stwierdzić, że stan powietrza na terenach zmiany Studium jest dobry.

4.6. Zagrożenia klimatu akustycznego

Klimat akustyczny jest jednym z najistotniejszych czynników określających jakość środowiska przyrodniczego bezpośrednio odczuwalnym przez człowieka.

Klimat akustyczny determinowany jest przede wszystkim funkcjonowaniem systemu komunikacyjnego, który jest głównym generatorem hałasu. Tereny objęte zmianą Studium położone są w większości przy drogach gminnych, na których nie ma dużego natężenia ruchu. Nieco bardziej uczęszczana jest ulica Krotoszyńska i droga prowadząca do Galewa, przy których położone są tereny zmiany Studium przeznaczone pod urządzenia rekreacyjne. Problem hałasu nie jest zatem dotkliwy na tych terenach co zaobserwowano w czasie wizji terenowej. Na terenie gminy Dobrzyca nie były prowadzone badania dotyczące natężenia

³ Uchwała Nr XXIX/565/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz.Urz. Woj. Wlkp. z 2013r., poz. 473).

⁴ Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017r. (Dz.Urz. Woj. Wlkp. z 2017r., poz. 5320).

hałasu. Pamiętać należy, że ww. oddziaływania będą miały charakter przemijający, krótkotrwały i zmienny wynikający z przemieszczania się pojazdów.

4.7. Zagrożenie dla roślinności

Na terenach objętych zmianami Studium nie występują zagrożenia dla roślinności. Występuje tu roślinność pól uprawnych bądź roślinność kulturowa przydomowa na słabych glebach albo ruderalna. Występują też zadrzewienia. Nie ma tu roślin objętych ochroną gatunkową.

4.8. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy jest uregulowana. Prowadzona jest zgodnie z ustawą o odpadach i regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie. W gminie prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów, zorganizowany wywóz przez koncesjonowanych przewoźników do miejsc odzysku i unieszkodliwiania do Zakładu Gospodarki Odpadami sp. z o.o. w Jarocinie.

4.9. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenach opracowania zmiany Studium problem promieniowania elektromagnetycznego związany jest z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi średniego i niskiego napięcia. Linia energetyczna przebiega przez teren przy ulicy Krotoszyńskiej, Różanej w Dobrzycy i przez teren w Trzebowej. Na południowy zachód od terenu przy ulicy Krotoszyńskiej przebiega linia wysokiego napięcia 400 kV relacji Poznań Plewiska – Ostrów Wlkp.

Ponadto oddziaływanie pól elektromagnetycznych ograniczy się do urządzeń, które są umieszczone w obiektach usługowych, a także do urządzeń domowych w budynkach mieszkalnych, biurowych.

4.10. Poważne awarie

Na terenach objętych zmianami Studium i w sąsiedztwie nie ma zakładów dużego i zwiększonego ryzyka (ZDR i ZZR) występowania poważnych awarii.

5. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektu zmiany Studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest istotnym dokumentem nie tylko ze względu na kształtowanie przestrzeni, ale również na ustalenia dotyczące wielu aspektów związanych z rozwojem gminy. Brak tego dokumentu lub jego dezaktualizacja jest uwarunkowaniem niekorzystnym.

Gmina posiada obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, wiele razy zmieniane, na podstawie którego uchwalono szereg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plany te pozwoliły na aktywizację wielu terenów i rozwój gminy. Studium było uchwalone w 1999 r. i nie posiada tak szczegółowych zapisów dotyczących ochrony środowiska jak to obecnie jest wymagane.

W stosunku do zapisu obowiązującego Studium ustalającego na obszarach zmiany Studium: tereny WS - teren I; US1- teren II; US2 – teren III; UP/US – teren IV; UP – teren V) w zmianie Studium tereny I, II, III (ul. Krotoszyńska, Różana, miejscowość Galew) przeznacza się pod tereny wód stojących i tereny sportu, natomiast tereny IV i V (Karmin, Trzebowa) pod tereny usług publicznych, gdzie głównym zamierzeniem jest budowa lub rozbudowa sali wiejskiej.

W przypadku braku realizacji zmiany Studium na terenach objętych zmianą obowiązywałyby ustalenia obecnie obowiązującego Studium, których przeznaczenie przytoczono powyżej. Na części terenów zmiany Studium w stanie istniejącym występują tereny rolnicze. Użytkowanie rolnicze wiązałoby się z powolnymi zmianami związanymi z uprawą roli (orka, nawożenie, środki ochrony roślin, co wiązałoby się z nieznacznym zanieczyszczeniem środowiska). Na terenie przy ul. Różanej w dalszym ciągu istniałby teren pokryty różnorodną zielenią, podobnie przy ul. Krotoszyńskiej istniałby staw, co byłoby korzystne dla środowiska.

IV. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń zmiany Studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Prognoza dotyczy zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca w ograniczonym zakresie.

Na terenach objętych zmianą Studium w gminie Dobrzyca nie występują istotne problemy ochrony środowiska. Na terenach tych nie występują rezerваты przyrody, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt i tereny te znajdują się poza obszarami przyrodniczymi chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody, poza obszarem w Karminie, który wchodzi w obręb obszaru chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochoy”. Problemem zatem na tym obszarze jest takie zagospodarowanie przestrzeni, aby nie miało negatywnego wpływu na tę formę ochrony przyrody.

W stosunku do zapisu obowiązującego Studium ustalającego na obszarach zmiany Studium: tereny WS - teren I; US1- teren II; US2 – teren III; UP/US – teren IV; UP – teren V) w zmianie Studium tereny I, II, III (ul. Krotoszyńska, Różana, miejscowość Galew) przeznacza się pod tereny wód stojących i tereny sportu, natomiast tereny IV i V (Karmin, Trzebowa) pod tereny usług publicznych, gdzie głównym zamierzeniem jest budowa lub rozbudowa sali wiejskiej.

W związku z planowanym sposobem zainwestowania terenów zmiany Studium i położeniem tych terenów w stosunku do obszarów przyrodniczych chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody nie występują szczególne problemy ochrony środowiska. Nie występują też inne problemy ochrony środowiska dotyczące np. gleb, wody, występowania lasu.

Na terenach, na których powstaną budynki problemy ochrony środowiska związane będą z emisją niską w sezonie grzewczym i z niewielkim hałasem od ruchu samochodowego na sąsiednich drogach. Planowana zabudowa ogrzewana będzie czystymi nośnikami energii, co przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza. Wzrośnie natomiast ruch samochodowy w związku z obsługą komunikacyjną wyznaczonych w Studium terenów i

zanieczyszczenie powietrza spalinami. Zwiększy się także ruch samochodowy na okolicznych drogach. Będą to jednak oddziaływania nieznaczne.

W związku z planowaną realizacją zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje się negatywnego wpływu na obszary przyrodnicze objęte ochroną prawną, gdyż w zmianie Studium podaje się wiele ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, których realizacja wyeliminuje ich negatywny wpływ na środowisko (odległości od obszarów zmiany Studium zostały podane we wcześniejszych rozdziałach prognozy).

Ponadto planowane zagospodarowanie terenu nie będzie miało negatywnego wpływu na chronione gatunki roślin i grzybów z racji ich nie występowania na terenach objętych zmianami Studium. Nie będzie też miało negatywnego wpływu na faunę. Ptaki mogą zalatywać na tereny zmiany Studium, a na terenie przy ul. Krotoszyńskiej mogą znaleźć nawet lepsze warunki bytowania. Poza tym, na terenach zmiany Studium ustalono duże powierzchnie biologicznie czynne, które powinny być pokryte zielenią, a te stanowić będą nisze ekologiczne dla fauny.

V. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanej zmiany Studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania zmiany Studium

W toku prac nad prognozą przeprowadzono analizy dotyczące problematyki ochrony środowiska z uwzględnieniem szczególnie: ochrony przyrody, powietrza atmosferycznego, ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony przed hałasem, które mogą mieć związek z terenami objętymi zmianą Studium.

Projekt zmiany Studium uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach opracowanych na poziomach międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Najbardziej istotne z punktu widzenia projektu zmiany Studium cele ochrony środowiska określone w dokumentach wyższych szczebli zestawiono w poniższej tabeli. Pozostałe cele i problemy, zawarte w niniejszych dokumentach, nie dotyczą bezpośrednio obszaru opracowania lub ich problematyka nie jest regulowana zapisami zmiany Studium.

Polska jest stroną wielu konwencji oraz umów międzynarodowych w zakresie ochrony środowiska. Z ratyfikacji konwencji oraz umów wielostronnych lub też przystąpienia do nich wynikają zobowiązania do podejmowania działań na rzecz realizacji ich postanowień, mające wpływ na politykę państwa w dziedzinie ochrony środowiska oraz pośrednio na kierunki rozwoju gospodarczego kraju. Ich wagę podkreśla fakt nadrzędności prawa międzynarodowego względem aktów prawa wewnętrznego⁵.

Cele ochrony środowiska wynikające z konwencji wielostronnych i sposób ich uwzględnienia w zmianie Studium przedstawia poniższa tabela nr 1.

Tab. nr 1. Cele ochrony środowiska wynikające z konwencji wielostronnych a ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym	Sposób uwzględnienia w zmianie Studium
---	--

⁵ http://www.ekoportal.gov.pl/opencms/opencms/ekoportal/prawo_dokumenty_strategiczne/Konwencje/

Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. <i>ochrona i utrzymanie w niezmienionym stanie obszarów określanych jako „wodno-błotne”</i>	- ze względu na położenie terenu zmiany Studium w Karminie w obrębie obszaru chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie” wszelkie działania inwestycyjne należy podporządkować celom ochrony, dla których ww. obszar został utworzony, - działalność prowadzona na terenie objętym zmianą Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych; ponadto oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji nie może powodować obniżenia standardów, wymaganych przepisami odrębnymi dotyczącymi ochrony środowiska, przyrody, wód powierzchniowych i podziemnych,
Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. <i>ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego</i>	- obowiązuje pokrycie zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległy teren, - obowiązuje wymóg prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, należy zastosować środki techniczne i technologiczne dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe rozwiązania techniczne gospodarowania wodami,
Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 09.05.1992 r. <i>ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie</i>	- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej; w razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi, - gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach.
Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1996 r. <i>zachowanie dzikiej fauny i flory, która odgrywa pierwszorzędną rolę w utrzymaniu równowagi biologicznej, która stanowi naturalne dziedzictwo o wartości przyrodniczej, estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej</i>	- planowane zagospodarowanie powinno tworzyć spójną kompozycyjną całość z zabudową na terenach sąsiednich dzięki odpowiednim rozwiązaniom urbanistycznym, architektonicznym i funkcjonalnym, - przy zagospodarowaniu terenu należy dążyć do stworzenia kompozycyjnej i funkcjonalnej przestrzeni w postaci terenów rekreacyjnych i sportowych w formie placu zabaw, lokalizacji urządzeń związanych z kulturą fizyczną, miejsca spotkań mieszkańców, otoczonych zielenią wysoką i niską.
Europejska konwencja krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. <i>promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej</i>	- w razie natrafienia w trakcie robót budowlanych lub ziemnych na przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest zabytkiem lub obiektem architektonicznym obowiązują przepisy odrębne, - teren IV w Karminie i teren V w Trzebowej są w części objęte ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej - wszelkie działania inwestycyjne podejmowane w ramach tych terenów wymagają zgody i akceptacji właściwych służb konserwatorskich.
Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego z 16 listopada 1972 r. <i>ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego o wyjątkowej powszechnej wartości, m.in. przez nadawanie międzynarodowego statusu ochrony, poprzez wpisanie na listę dziedzictwa światowego</i>	- zaopatrywanie w ciepło – do celów grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (np. paliwa gazowe, energia słoneczna itp.), - gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być
Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. <i>ustabilizowanie koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegłby niebezpiecznej, antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny</i>	- zaopatrywanie w ciepło – do celów grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (np. paliwa gazowe, energia słoneczna itp.), - gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być

	prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach.
Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.⁶ <i>ochrona prawa każdej osoby, z obecnego oraz przyszłych pokoleń, do życia, w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia i pomyślności, każda ze Stron zagwarantuje, w sprawach dotyczących środowiska, uprawnienia do dostępu do informacji, udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji</i>	wprowadzenie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego wymienionych w zmianie Studium umożliwi społeczeństwu życie w środowisku odpowiednim dla jego zdrowia. Wyłożenie do publicznego wglądu zmiany Studium wraz z prognozą umożliwi społeczeństwu zapoznanie się z możliwymi skutkami oddziaływania na środowisko tego projektu.

Ochrona środowiska w UE to regulacje w prawie pierwotnym (traktatowym) i wtórnym (dyrektywy, rozporządzenia oraz decyzje) oraz umowy międzynarodowe zawarte przez Wspólnoty Europejskie (Europejską Wspólnotę Energii Atomowej i Wspólnotę Europejską). Źródłem prawa unijnego są również orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości zawierające interpretację powyższych aktów prawnych. Szczególne znaczenie dla realizacji celów ochrony środowiska w UE mają wieloletnie programy działania. Wyznaczają one kierunki, cele oraz priorytety i stanowią podstawę kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej. Obowiązujący do 2020 r. Siódmy Program Działań w zakresie środowiska naturalnego przyjęty przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej w listopadzie 2013 roku koncentruje się na trzech obszarach działań:

- pierwszy obszar działań dotyczy kapitału naturalnego – od żyznych gleb i wydajnych gruntów i mórz po świeżą wodę i czyste powietrze oraz wspierającą go bioróżnorodność,
- drugi obszar działań dotyczy warunków, które ułatwią przekształcenie UE w zasobno oszczędną gospodarkę niskoemisyjną,
- trzeci kluczowy obszar działań obejmuje wyzwanie dotyczące zdrowia i dobrostanu ludzi, takie jak zanieczyszczenie powietrza i wody, nadmierny hałas i toksyczne chemikalia.

Cele polityki UE w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego określone w art. 191 ust 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w odniesieniu do ustaleń projektu zmiany Studium przedstawia tabela nr 2.

Tab. 2. Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego określone w art. 191 ust 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) a ustalenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym	Sposób uwzględnienia w projekcie zmiany Studium
zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego,	- ze względu na położenie terenu zmiany Studium w Karminie w obrębie obszaru chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie” wszelkie działania inwestycyjne należy podporządkować celom ochrony, dla których ww. obszar został utworzony,
ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych	

⁶ dostęp do informacji oraz udział społeczeństwa zapewnia procedura strategicznej oceny na środowisko (część stanowi niniejsza Prognoza), której poddany zostanie projekt mpzp

	- dla terenów graniczących z istniejącymi ciekami wodnymi Lutynia, Patoka i Trzebówka (teren I – rejon ul. Krotoszyńskiej II w mieście Dobrzyca, teren IV – w miejscowości Karmin oraz teren V – w miejscowości Trzebowa) ustala się pas ochronny min. 3 m od granicy cieku jako wolny od zabudowy, - działalność prowadzona na terenie objętym zmianą Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych; ponadto ewentualny niekorzystny wpływ na środowisko planowanych inwestycji nie może powodować obniżenia standardów, wymaganych przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony środowiska, przyrody, wód powierzchniowych i podziemnych, - obowiązuje pokrycie zielenią powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległy teren, - obowiązuje wymóg prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, - należy zastosować środki techniczne i technologiczne dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe rozwiązania techniczne gospodarowania wodami zgodnie z przepisami odrębnymi, - gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach.
ochrona zdrowia człowieka	- działalność prowadzona na terenie objętym zmianą Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych; ponadto ewentualny niekorzystny wpływ na środowisko planowanych inwestycji nie może powodować obniżenia standardów, wymaganych przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony środowiska, przyrody, wód powierzchniowych i podziemnych, - obowiązuje zapewnienie standardów akustycznych w stosunku do terenów objętych ochroną akustyczną (sąsiadujących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej) zgodnie z obowiązującymi przepisami, - w przypadku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, należy zastosować środki techniczne i technologiczne, które zapewnią obniżenie poziomu hałasu do poziomów dopuszczalnych, - od napowietrznych linii elektroenergetycznych należy zachować wydzielone pasy terenu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji wszelkich budowli, budynków oraz nasadzenia zieleni wysokiej, - odprowadzenie ścieków bytowych do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie; w przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, - odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej; w razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych, na teren własny nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu	- gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach, - zaopatrywanie w ciepło – do celów grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (np. paliwa gazowe, energia słoneczna itp.).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej zawiera zapis, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 5), ustala także, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m. in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (art.

74). Zgodne z Konstytucją, ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 519, ze zm.) oraz ustawy jej pokrewne zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju na różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

Stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska miała na celu Polityka ekologiczna państwa (ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 *Prawo ochrony środowiska*), która już aktualnie nie obowiązuje, ale jej główne założenia nie straciły na aktualności. Wiele z nich uwzględniają założenia zmiany Studium.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 to dokument strategiczny wyznaczający cele i kierunki działań, jakie powinny zostać uwzględnione, szczególnie na szczeblu lokalnym oraz w programach ochrony powietrza. Ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca wpisują się w ten dokument m.in. poprzez ustalenia dotyczące zaopatrywania w ciepło – do celów grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (np. paliwa gazowe, olej, energia elektryczna, słoneczna itp.).

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) – to pierwszy dokument strategiczny, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu. Założenia tego planu zostały uwzględnione w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca (m.in. poprzez ustalenia dotyczące zaopatrywania w ciepło – do celów grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (np. paliwa gazowe, olej, energia elektryczna, słoneczna itp.); obowiązuje pokrycie zielenią powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych w miarę możliwości, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległy teren; ustalenia dotyczące wskaźników powierzchni biologicznie czynnej; obowiązuje wymóg prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych; należy zastosować środki techniczne i technologiczne dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe rozwiązania techniczne gospodarowania wodami zgodnie z przepisami odrębnymi.

Krajowy plan gospodarki odpadami do 2022 r. przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 88 z dnia 1 lipca 2016 r. Ustalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wpisują się w założenia tego programu poprzez ustalenia dotyczące prowadzenia na terenach objętych zmianami Studium gospodarki odpadami - gospodarka odpadami winna być prowadzona zgodnie z ustawą o odpadach, ustawą prawo ochrony środowiska i regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie.

Zapisy zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca przeanalizowano także pod kątem celów ochrony środowiska zapisanych również w dokumentach na szczeblu regionalnym.

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020.

W projekcie ustaleń zmiany Studium uwzględniono również obszary interwencji poszczególnych celów projektu zaktualizowanej Strategii... powiązane z celami operacyjnymi:

- 2.2. Ochrona krajobrazu
 - 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami
 - 2.7. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej
 - 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego
 - 2.12. Poprawa stanu akustycznego województwa
-
- **2.2. Ochrona krajobrazu** uwzględniona w zapisach zmiany Studium mówiących o tym, że planowane zagospodarowanie powinno tworzyć spójną kompozycyjną całość z zabudową na terenach sąsiednich dzięki odpowiednim rozwiązaniom urbanistycznym, architektonicznym i funkcjonalnym.
 - **2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami** uwzględnione w zapisach zmiany Studium, mówiącego o tym, że gospodarka odpadami winna być prowadzona zgodnie z ustawą o odpadach, ustawą prawo ochrony środowiska i regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach,
 - **2.7. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej** uwzględniona w zapisach zmiany Studium mówiącego o tym, że odprowadzenie ścieków bytowych odbywać się będzie do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie; w przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb); wody opadowe i roztopowe odprowadzane będą do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej; w razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dolów chłonnych lub zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - **2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego** uwzględniona w zapisach zmiany Studium mówiącego o tym, że dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dolów chłonnych lub zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - **2.12. Poprawa stanu akustycznego województwa** uwzględniona w zapisach zmiany Studium mówiących o konieczności zapewnienia standardów akustycznych w stosunku do terenów objętych ochroną akustyczną (sąsiadujących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej) zgodnie z przepisami odrębnymi.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Głównymi celami, które zostały uwzględnione w projekcie zmiany Studium są:

- **poprawa ładu przestrzennego** w którym poszczególne elementy przestrzeni tworzą harmonijną całość poprzez uwzględnienie w uporządkowanych relacjach wszelkich uwarunkowań i wymagań funkcjonalnych, społeczno – gospodarczych, środowiskowych, kulturowych oraz kompozycyjno – estetycznych uwzględniona w zapisach zmiany Studium mówiących o tym, że planowane zagospodarowanie powinno tworzyć spójną kompozycyjną całość z zabudową na terenach sąsiednich dzięki odpowiednim rozwiązaniom urbanistycznym, architektonicznym i funkcjonalnym.
- **zrównoważony rozwój**, w którym następuje proces integrowania działań gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, uwzględniony szczególnie w zapisach zmiany Studium mówiącym, że działalność prowadzona na terenie objętym zmianą Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w

przepisach odrębnych; ponadto ewentualny niekorzystny wpływ na środowisko planowanych inwestycji nie może powodować obniżenia standardów, wymaganych przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony środowiska, przyrody, wód powierzchniowych i podziemnych.

Jednym z najważniejszych celów ochrony przyrody i krajobrazu Wielkopolski zapisanym w Planie województwa i uwzględnionym w projekcie zmiany Studium jest uwzględnienie powiązań przyrodniczych i spójności przestrzennej korytarzy ekologicznych stanowiących drogi migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej organizmów żywych oraz wpływających na zmniejszenie negatywnych skutków izolacji obszarów cennych przyrodniczo.

Na szczeblu lokalnym zapisy projektu zmiany Studium korespondują z zapisami Programu ochrony środowiska dla gminy Dobrzyca. Program ten sporządzony został w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, nakładającej na organy samorządowe województwa, powiatu i gminy obowiązek sporządzania odpowiednio wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

VI. Ogólna charakterystyka ustaleń zawartych w projekcie zmiany Studium

Zmiana Studium polega na wydzieleniu następujących terenów i ustalenia przeznaczenia podstawowego i uzupełniającego:

Dla terenu nr I w rejonie ul. Krotoszyńskiej ustala się:

- 1) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny wód stojących – staw wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i rekreacyjną,
- 2) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - usługi sportu i rekreacji,
 - zieleń,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - wiat, altan, budynków gospodarczych,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr II w rejonie ul. Różanej ustala się:

- 1) podstawowe przeznaczenie terenu – teren usług sportu i rekreacji wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- 2) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleń,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr III w miejscowości Galew ustala się:

- 1) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny usług sportu i rekreacji wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- 2) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleni,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr IV w miejscowości Karmin ustala się:

- 1) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny usług publicznych oraz usług sportu i rekreacji wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- 2) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleni,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr V w miejscowości Trzebowa ustala się:

- 1) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny usług publicznych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i rekreacyjną,
- 2) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleni,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu.

Na terenach objętych zmianami Studium wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a dopuszczono lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, o ile nie będą negatywnie wpływać w rozumieniu przepisów odrębnych, na istniejącą zabudowę o funkcji mieszkaniowej na terenach sąsiednich – głównie w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza i wód gruntowych.

Planowane zagospodarowanie powinno tworzyć spójną kompozycyjnie całość z zabudową na terenach sąsiednich dzięki odpowiednim rozwiązaniom urbanistycznym, architektonicznym i funkcjonalnym. Przy zagospodarowaniu terenu należy dążyć do stworzenia kompozycyjnej i funkcjonalnej przestrzeni w postaci terenów rekreacyjnych i sportowych w formie placu zabaw, lokalizacji urządzeń związanych z kulturą fizyczną, miejsca spotkań mieszkańców, otoczonych zielenią wysoką i niską.

Wielkość powierzchni biologicznie czynnej ustalono w sposób następujący:

- teren nr I w rejonie ul. Krotoszyńskiej – w przedziale od 40% do 80% działki budowlanej,
- teren nr II w rejonie ul. Różanej – w przedziale od 30% do 90% działki budowlanej,
- teren nr III w Galewie – w przedziale od 30% do 90% działki budowlanej,
- teren nr IV w Karminie – w przedziale od 40% do 90% działki budowlanej,
- teren nr V w Trzebowej – w przedziale od 50% do 90% działki budowlanej,

Dopuszcza się ustalenie innej wielkości powierzchni biologicznie czynnej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej należy lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi, biorąc również pod uwagę charakter zagospodarowania danej przestrzeni. Wszelkie obiekty o wysokości równej lub większej niż 50 m n.p.t. należy uzgadniać z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP.

W zmianie Studium określono obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.

W Studium zapisano, że ze względu położenie terenu zmiany Studium w Karminie w obrębie obszaru chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie” wszelkie działania inwestycyjne należy podporządkować celom ochrony, dla których ww. obszar zostały utworzony.

Na terenach objętych zmianami Studium obowiązują następujące zasady zagospodarowania:

- dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, o ile nie będą negatywnie wpływać w rozumieniu przepisów odrębnych na istniejącą zabudowę o funkcji mieszkaniowej na terenach sąsiednich – głównie w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza i wód gruntowych,
- zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi,
- działalność prowadzona na terenie objętym zmianą Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny. Powyższe ustalenia nie dotyczą inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej w rozumieniu przepisów odrębnych. Należy je lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi, biorąc również pod uwagę charakter zagospodarowania danej przestrzeni,
- do celów grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (np. paliwa gazowe, energia słoneczna),
- obowiązuje zapewnienie standardów akustycznych w stosunku do terenów objętych ochroną akustyczną (sąsiadujących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej) zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- w przypadku wystąpienia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, należy zastosować środki techniczne i technologiczne, które zapewnią obniżenie poziomu hałasu do poziomów dopuszczalnych,
- obowiązuje wymóg prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
- dla terenów graniczących z istniejącymi ciekami wodnymi Lutynia, Patoka i Trzebówka (teren I – rejon ul. Krotoszyńskiej II w mieście Dobrzyca, teren IV – w miejscowości Karmin oraz teren V – w miejscowości Trzebowa) ustala się pas ochronny min. 3 m od granicy cieku jako wolny od zabudowy,

- należy zastosować środki techniczne i technologiczne dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe rozwiązania techniczne gospodarowania wodami zgodnie z przepisami odrębnymi,
- gospodarka odpadami winna być prowadzona zgodnie z ustawą o odpadach, ustawą prawo ochrony środowiska i regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie,
- należy zachować odpowiednie odległości przy lokalizowaniu nowej zabudowy od istniejących lub projektowanych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- obowiązuje pokrycie zielenią powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych w miarę możliwości, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległy teren,
- od napowietrznych linii elektroenergetycznych należy zachować wydzielone pasy terenu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji wszelkich budowli, budynków oraz sadzenia zieleni wysokiej. Szerokości wydzielonych pasów terenu, o których mowa wyżej, wynoszą odpowiednio od rzutu poziomego skrajnego przewodu od linii 15 kV – 5 m. Linie elektroenergetyczne 15 kV nie zostały naniesione na rysunek studium ze względu na skalę opracowania - do uszczegółowienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W zmianie Studium określono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- tereny nr II w rejonie ul. Różanej oraz tereny IV w Karminie, V w Trzebowej zlokalizowane są w strefie ochrony zabytków archeologicznych – ale w jego obrębie nie ma udokumentowanych stanowisk archeologicznych. W razie natrafienia w trakcie robót budowlanych lub ziemnych na przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest zabytkiem lub obiektem archeologicznym obowiązują przepisy odrębne.
- tereny nr IV w miejscowości Karmin oraz teren nr V w miejscowości Trzebowa są w części objęte ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej A. Wszelkie działania inwestycyjne podejmowane w ramach tych terenów wymagają zgody i akceptacji właściwych służb konserwatorskich.

W kierunkach rozwoju infrastruktury technicznej w Studium ustala się, że zaopatrzenie w wodę dla celów bytowych i przeciwpożarowych odbywać się będzie z istniejącej gminnej sieci wodociągowej poprzez jej rozbudowę.

Ścieki bytowe należy odprowadzać do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie; w przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb) z zapewnieniem wywozu przez koncesjonowanych przewoźników do oczyszczalni ścieków.

Ustalono odprowadzenie wód roztopowych i opadowych do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. W razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbywać się będzie z istniejącej sieci elektroenergetycznej poprzez jej rozbudowę.

Zaopatrzenie w energię ciepłą odbywać się będzie, w zależności od potrzeb, z zastosowaniem czystych nośników energii (gaz płynny, olej, energia elektryczna, energia słoneczna itp.).

VII. Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń zmiany Studium, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną prawną, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru, a także na środowisko

1. Ocena wpływu proponowanych rozwiązań zawartych w zmianie Studium na obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną prawną, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru

Południowa i południowo-wschodnia część obszaru gminy Dobrzyca położona jest w obszarze chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie” (teren zmiany Studium w Karminie znajduje się w zasięgu tego obszaru, a odległość terenu w Trzebowej od tego obszaru wynosi 140 m w kierunku południowym).

Teren objęty zmianą studium w Trzebowej położony jest w odległości ok. 100 m od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002, a teren w Karminie położony jest w odległości ok. 1,5 km od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002.

Tereny w Dobrzycy, Dobrzycy-Nowy Świat położone są w odległości ok. 6,5 km od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002.

Odległość terenu w Galewie od obszaru NATURA 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH300002, a także obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Glinianki w Lenartowicach” PLH300048 wynosi ok. 9 km.

Dla obszaru Natura 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” PLB 300007 został uchwalony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. Plan zadań ochronnych (Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2015 r. poz. 7255, zmieniony Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2016 r. poz. 4444).

Dla obszaru Natura 2000 „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej” PLH 300002 został uchwalony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 marca 2014 r. Plan zadań ochronnych (Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2014 r. poz. 2113, zmieniony Dz. Urzęd. Woj. Wielkopolskiego 2015 r. poz. 4775 i zmieniony 2015 r. poz. 8496).

Z powyższego wynika, że w związku z większością z dużym oddaleniem terenów zmiany Studium od obszarów Natura 2000 i funkcji jakie w zmianie Studium zostały przypisane tym terenom, nie wystąpi negatywne oddziaływanie na ww. tereny chronione. Są to głównie tereny przeznaczone pod funkcje sportu i rekreacji oraz sal wiejskich. Planowane zagospodarowanie terenu nie będzie także miało wpływu negatywnego na obszar chronionego krajobrazu. Na poszczególnych terenach zmiany Studium wprowadzono duże powierzchnie biologicznie czynne i nakaz pokrycia zielenią powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej.

Sposób zagospodarowania tych terenów nie będzie znacząco wpływać na funkcjonowanie środowiska terenów przyległych. W zmianie Studium zapisano korzystne rozwiązania dotyczące ochrony środowiska, szczególnie w odniesieniu do ochrony wód i powietrza atmosferycznego. Potencjalnie negatywne oddziaływanie jak hałas, będzie miało charakter miejscowy i nie będzie ujemnie wpływać na przyrodę obszaru Natura 2000. Emisje zanieczyszczeń z ogrzewania obiektów i z transportu nie powinny przyczynić się do pogorszenia stanu powietrza w regionie. Emisje hałasu komunikacyjnego na drogach ograniczą się do najbliższego otoczenia. Zapisy zmiany Studium dotyczące gospodarki wodno-ściekowej zabezpieczają wody powierzchniowe i podziemne przed przedostawaniem się zanieczyszczeń. Podobnie korzystny zapis zmiany Studium dotyczy gospodarki odpadami.

W wyniku pojawienia się nowych terenów zagospodarowanych nastąpią przekształcenia w strukturze gatunkowej roślin. Wprowadzone mogą zostać gatunki budujące zieleni urządzoną, a więc głównie drzewa i krzewy o charakterze ozdobnym. Jednakże skład gatunkowy takich nasadzeń powinien być jak najbardziej zgodny z roślinnością potencjalną i rzeczywistą terenu. Zaznaczyć należy, że w zmianie Studium ustalono duże powierzchnie biologicznie czynne na poziomie od 30 do 90% w odniesieniu do powierzchni poszczególnych działek budowlanych, co jest korzystne dla środowiska.

Reasumując można stwierdzić, że zapisy projektu zmiany Studium nie będą negatywnie oddziaływały na obszar Natura 2000. Nie przyczynią się do:

- pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- wpływu negatywnego na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszenia integralności obszaru Natura 2000 i jego powiązań z innymi obszarami.

Zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2018., poz. 142 na obszarze opracowania, tak jak w całej Polsce, obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Występowanie roślin, zwierząt i grzybów zostało omówione we wcześniejszych rozdziałach prognozy. Planowane zagospodarowanie terenu z dużą ilością zieleni przyczyni się do wytworzenia nisz ekologicznych dla fauny, co będzie oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym korzystnym dla środowiska.

2. Ocena wpływu przewidywanych znaczących oddziaływań ustaleń zmiany Studium na poszczególne komponenty środowiska

Proponowany nowy sposób zagospodarowania na obszarze objętym zmianą Studium zmienia dotychczasową strukturę przestrzenną. Każda realizacja ustaleń zmiany Studium, a potem planu miejscowego, wywoła określone skutki w środowisku i krajobrazie w zależności od rodzaju, skali i charakteru zmian. Oddziaływania na środowisko mogą mieć charakter: bezpośredni, pośredni (przeniesiony w przestrzeni lub czasie), wtórny, skumulowany, krótko-, średnio-, bądź długoterminowy, stały, a także chwilowy, co oznacza odwracalny, częściowo odwracalny i nieodwracalny.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu oddziaływanie na środowisko odbywać się będzie na etapie inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym na następujące komponenty środowiska:

2.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt

Pojęcie różnorodność biologiczna oznacza bogactwo elementów na poszczególnych poziomach organizacji przyrody oraz częstość ich występowania. Dzieli się na:

- różnorodność gatunkową - bogactwo roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową),
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Teren objęte zmianą Studium charakteryzują się niską bioróżnorodnością. Większa bioróżnorodność związana jest z terenem przy ulicy Różanej i Krotoszyńskiej w Dobrzycy. Zagadnienie występowania świata roślin i zwierząt na terenach zmiany Studium zostało opisane we wcześniejszych rozdziałach prognozy.

W tej sytuacji wprowadzenie nowych funkcji nie będzie miało negatywnego wpływu na świat roślin, zwierząt i różnorodność biologiczną. Pozytywny wpływ będzie się wiązał z ustaleniem powierzchni biologicznie czynnej, która powinna być pokryta zielenią, na poziomie od 30 do 90% powierzchni działek budowlanych. W zmianie Studium wprowadza się obowiązek pokrycia zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizację zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej. Są to zapisy zmiany Studium korzystne i długoterminowe i stałe dla środowiska.

Planowana zabudowa również nie wpłynie negatywnie na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i grzybów objętych ochroną, gdyż takie nie występują na tym terenie. Zieleń towarzysząca nowym inwestycjom w ramach powierzchni biologicznie czynnej pełnić będzie funkcje ekologiczne i estetyczne. Wprowadzenie nowych zbiorowisk roślinnych wpłynie na wzbogacenie biocenotyczne terenu i wytworzenie się nisz ekologicznych dla fauny, zwłaszcza ptaków i owadów. Powierzchnia biologicznie czynna pełnić będzie rolę „okien hydrologicznych” umożliwiających infiltrację wód opadowych. Zieleń wzbogaci także walory krajobrazowe, przyczyni się do powstania nisz ekologicznych dla fauny, wpłynie pozytywnie na strukturę gleby, poprawi mikroklimat i będzie przeciwdziałać hałasowi. Będą to oddziaływania pozytywne bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe i stałe na środowisko.

Na terenach bezpośredniej lokalizacji obiektów i na terenach dróg, parkingów, w związku z likwidacją pokrywy glebowej, wystąpi także likwidacja fauny glebowej.

Wg „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) postępujące ocieplenie klimatu przyczyniać się będzie do obniżania się poziomu wód gruntowych, a to z kolei przyczyniać się będzie do postępujących zmian różnorodności biologicznej. Wg cytowanego wyżej dokumentu, spodziewane ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków z południa Europy (częściowo też gatunków azjatyckich), czemu towarzyszyć będzie równoczesne wycofywanie się gatunków zimnolubnych, dobrze znoszących ostre mrozy, jednak nieprzystosowanych do wysokich temperatur i suszy latem. Tak więc w nadchodzących dekadach należy liczyć się z procesami wzmożonej migracji szeregu gatunków roślin i zwierząt. Wkraczać mogą gatunki ciepłolubne i wymagające mniej wilgoci. Ważne są zatem wszelkie działania zmierzające do podnoszenia stopnia retencji i umożliwienia infiltracji wody. Właśnie dlatego w zmianie Studium ustalono duże powierzchnie biologicznie czynne, które należy pokryć zielenią, nakaz pokrycia zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizacji zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej, zieleni, a także możliwość odprowadzania wód opadowych i roztopowych do gruntu na własnym terenie, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych, co zapobiegać będzie obniżaniu się poziomu wód gruntowych, a także przyczyniać się będzie do podniesienia stopnia retencji danej zlewni. Przeciwdziałać to będzie przesuszaniu terenu. Ważną sprawą jest zatem wprowadzanie gatunków rodzimych i badanie procesów przystosowawczych tych gatunków do zmian klimatu.

2.2. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi łącznie z glebą

Ochrona powierzchni ziemi, zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska, polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości.

Wpływ na powierzchnię ziemi i glebę wystąpi podczas budowy obiektów kubaturowych, boisk, placów, dróg, dojazdów i parkingów. Wiązać się to będzie z wykopami pod fundamenty. Nastąpi trwała likwidacja gleb i przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych.

Wskazane jest rozplantowanie mas ziemnych, w szczególności odłożonej warstwy humusu, dla ukształtowania terenów zieleni lub ich wywóz na miejsce wskazane przez służby gminne i zgodnie z przepisami obowiązującymi.

Poza budową obiektów kubaturowych zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleb związane będą z instalowaniem infrastruktury technicznej towarzyszącej projektowanej zabudowie. Skutkiem budowy sieci kanalizacyjnej i sieci wodociągowej, a także kablowania linii energetycznych będą okresowe zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleby związane z okresem budowy. Nastąpi zdjęcie wierzchniej warstwy gleby, naruszenie jej struktury i zaburzenie profilu glebowego. Po zakończonych robotach wszystkie nawierzchnie powinny być odbudowane. Wykopy powinny być zrehabilitowane poprzez zasypanie z zachowaniem sekwencji występujących warstw. Po zakończeniu realizacji inwestycji zmiany na powierzchni ziemi i w krajobrazie nie będą widoczne.

Będą to oddziaływania krótkoterminowe negatywne dla środowiska.

Przekształcenia fizyko – chemiczne właściwości gleb wystąpią również na terenach składowania materiałów budowlanych i w wyniku pracy sprzętu budowlanego, a także w przypadku awaryjnego wycieku substancji ropopochodnych. W tym przypadku charakter przekształceń będzie zjawiskiem okresowym.

W czasie budowy różnorodnych obiektów wystąpić mogą oddziaływania także na tereny przyległe, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie terenu, budowa dróg), korzystania ze specjalistycznego sprzętu budowlanego czy wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanymi, ale w dużej mierze odwracalne. Przy obecnie stosowanej technice realizacji infrastruktury technicznej oddziaływania na środowisko będzie bezpośrednie i krótkotrwałe. Natomiast w fazie eksploatacji obiektów nie powstają nowe przeobrażenia powierzchni ziemi. Wyjątek stanowią awarie, które zdarzają się bardzo rzadko.

Odprowadzenie ścieków bytowych odbywać się będzie do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie. W przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych. Ścieki z szamb wywożone będą przez koncesjonowanych przewoźników do oczyszczalni ścieków.

Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych odbywać się będzie do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. W razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Będą to oddziaływania długoterminowe, stałe, pozytywne dla środowiska.

Postępowanie z odpadami komunalnymi będzie prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach.

Taki sposób postępowania z odpadami powinien przyczynić się do ochrony powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniem.

Pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na poziomie od 30% do 90% powierzchni poszczególnych działek budowlanych i wprowadzenie różnorodnej zieleni wpłynie pozytywnie na strukturę gleby, jej wilgotność i zachodzące procesy glebotwórcze.

Planowane zagospodarowanie nie będzie miało także wpływu na ruchy masowe, gdyż procesy te nie występują na tych terenach.

2.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Zaopatrzenie w wodę dla celów bytowych i przeciwpożarowych będzie odbywać się z wodociągu z istniejącej gminnej sieci wodociągowej poprzez jej rozbudowę. Inwestowanie na terenach objętych zmianami Studium spowoduje, zwłaszcza okresowo, większe zapotrzebowanie na wodę i wzrost ilości produkowanych ścieków. Będą musiały być wybudowane przyłącza do istniejącej i rozbudowanej sieci wodociągowej zgodnie ze zbilansowanym zapotrzebowaniem. Woda potrzebna będzie także do celów przeciwpożarowych. Korzystanie z sieci wodociągowej oznacza, że nie wystąpią żadne negatywne oddziaływania na zasoby wodne na terenach objętych zmianami Studium ani w ich najbliższym otoczeniu i jednocześnie zabezpieczy zasoby wód podziemnych przed nadmierną eksploatacją. Takie rozwiązania sprzyjają racjonalnej eksploatacji i ochronie wód.

Zagospodarowanie terenów objętych zmianami Studium wpłynie na uszczelnienie terenu, jednak będzie ono nieznaczne, gdyż zapisano w zmianie Studium duże powierzchnie biologicznie czynne. Na terenach utwardzonych nastąpi zmniejszenie retencji, infiltracji oraz wzrost parowania. Będą to oddziaływania długookresowe negatywne.

Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej spowoduje także oddziaływanie krótkoterminowe, bezpośrednie i chwilowe na środowisko, ale w konsekwencji pozytywne dla ochrony wód gruntowych i podziemnych.

Na terenie planowanych inwestycji będą powstawały ścieki bytowe oraz wody opadowe lub roztopowe. Odprowadzenie ścieków bytowych odbywać się będzie do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie. W przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb).

Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych ustalono do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. W razie braku możliwości przyłączenia się do ww. sieci dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Będą to oddziaływania długoterminowe, stałe, pozytywne dla środowiska.

Odprowadzanie ścieków do zbiornika bezodpływowego nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego pod warunkiem właściwego, zgodnego z projektem, wykonania tego zbiornika oraz instalacji doprowadzającej do niego ścieki. Zawsze może istnieć niebezpieczeństwo pogorszenia jakości wód gruntowych podczas opróżniania zbiornika. Takie oddziaływanie bezpośrednio nie jest zależne od realizacji ustaleń zmiany Studium. To do gminy należy wyegzekwowanie uszczelnienia istniejących nieszczelnych szamb i kontrola na etapie realizacji nowych szamb pod względem szczelności, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód podziemnych.

W zmianie Studium zapisano wymóg prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Ponadto należy także zastosować środki techniczne i technologiczne dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe

rozwiązania techniczne gospodarowania wodami zgodnie z przepisami odrębnymi. Są to pozytywne zapisy zmiany Studium przyczyniające się długoterminowo, bezpośrednio i pośrednio do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Zapisane w zmianie Studium ustalenia dotyczące pokrycia zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległy teren ma na celu m.in. zminimalizowanie wpływu zainwestowania na lokalne warunki gruntowo – wodne. Pozostawienie powierzchni niezabudowanych pokrytych zielenią sprawi, że pełnić będą rolę „okien hydrologicznych” umożliwiających infiltrację wód opadowych. Ma to na celu m.in. zniwelowanie wpływu zainwestowania na lokalne warunki gruntowo – wodne.

Na terenie położonym przy ulicy Krotoszyńskiej w Dobrzycy istnieje dość duży staw i teren graniczy z rzeką Patoką. Sposób zagospodarowania tego terenu i wyznaczone funkcje rekreacyjne nie będą negatywnie wpływać na wody w tym zbiorniku i rzece, gdyż w zmianie Studium przewiduje się prawidłowe rozwiązania dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Postuluje się w prognozie uporządkowanie istniejącej tam zieleni.

Teren w Karminie położony jest w sąsiedztwie Lutyni. Planowane zagospodarowanie rekreacyjne nie będzie oddziaływać negatywnie na stan wody w rzece, gdyż w zmianie Studium zamieszczono zapisy dotyczące prawidłowego rozwiązania spraw gospodarki wodno-ściekowej. Podobnie, z tego samego względu, planowane zagospodarowanie terenu w Trzebowej (sala wiejska i urządzenia rekreacyjne) nie wpłynie na pogorszenie wód w rzece Trzebową, z którą sąsiaduje.

Reasumując, można stwierdzić, że wpływ projektowanych przedsięwzięć na wody podziemne będzie eliminowany przez zastosowanie sieci kanalizacyjnych oraz zabezpieczeń przed przenikaniem ścieków do gruntu i wód podziemnych. Jeżeli cały system zostanie prawidłowo zaprojektowany i wykonany, to oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe zostanie całkowicie wyeliminowane.

W odniesieniu do celów środowiskowych określonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.10.2016 – Dz.U. 2016 r. poz. 1967), realizacja ustaleń zmiany Studium nie spowoduje nieosiągnięcia określonych celów środowiskowych ustalonych w ww. dokumencie na obszarze JCWP rzecznych, na terenie gminy tzn.: dla JCW Giszka, Ner, Lubieszka, Lutynia do Radowicy dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, dla JCW Orla od źródła do Rdęcy dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego i dla nr 81, 79 i 61 dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego. Jako uzasadnienie należy wskazać na rodzaj funkcji wprowadzanych na terenach zmiany Studium, które ograniczają się do budynków i urządzeń sportowych i rekreacyjnych, sal wiejskich, których oddziaływanie na środowisko będzie niewielkie i na prawidłowy sposób zapisów w zmianie Studium dotyczących spraw gospodarki wodno-ściekowej.

2.4. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat

W zmianie Studium ustala się zastosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystanie alternatywnych źródeł energii (np. paliwa gazowe, olej, energia elektryczna, energia słoneczna itp.). Takie rozwiązania sprzyjać będą ochronie powietrza atmosferycznego, gdyż nie będą powodować nadmiernej emisji zanieczyszczeń. Będą to oddziaływania w konsekwencji długookresowe i pozytywne.

Na terenach objętych zmianami Studium ustala się zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Dopuszcza się natomiast lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, o ile nie będą negatywnie wpływać w rozumieniu przepisów odrębnych na istniejącą zabudowę o funkcji mieszkaniowej na terenach sąsiednich – głównie w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza i wód gruntowych.

Działalność prowadzona na terenach zmiany Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych. Ponadto ewentualny niekorzystny wpływ na środowisko planowanych inwestycji nie może powodować obniżenia standardów, wymaganych przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony środowiska, przyrody, wód powierzchniowych i podziemnych.

Na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego oddziałują także szlaki komunikacyjne. Szkodliwe skutki ruchu samochodowego obejmują emisję do atmosfery substancji, jak m.in. CO, węglowodory, tlenki azotu, SO₂, aldehydy, Pb, pył gumowy ze ścierania opon samochodowych. Zabudowa terenu wiązać się będzie ze zwiększonym ruchem samochodowym. Ilość tych związków emitowanych przez środki transportu będzie uzależniona od natężenia ruchu oraz rodzaju pojazdów dojeżdżających na omawiany teren. Należy przypuszczać, że w większości będą to samochody osobowe dojeżdżające do wyznaczonych terenów, głównie związanych z rekreacją i usługami publicznymi i odbywającymi się tam okazjonalnie imprezami.

Oddziaływanie to będzie bezpośrednie, średnioterminowe, chwilowe, w małym stopniu negatywne. Ważne jest wprowadzenie dużej ilości zieleni na wszystkich terenach wyznaczonych w zmianie Studium, w tym niskopiennej i wysokopiennej, co zostało w zmianie Studium zapisane. Będą to oddziaływania długookresowe pozytywne na środowisko.

Zanieczyszczenia mogą wystąpić okresowo na etapie realizacji inwestycji na terenie zmiany Studium i będą się wiązały z transportem ciężkim i pracą urządzeń budowlanych. W tym okresie, w zależności od stosowanych technologii, oprócz okresowego hałasu, może nastąpić wzrost emisji pyłu. Będą to jednak uciążliwości okresowe, krótkotrwałe ustępujące wraz z zakończeniem inwestycji.

Na skutek zainwestowania (wprowadzenia nowej zabudowy) mogą zmienić się nieznacznie warunki klimatu lokalnego. Mogą one dotyczyć minimalnych i maksymalnych temperatur powietrza, wilgotności powietrza i prędkości wiatru. Będą to oddziaływania wtórne, długoterminowe i stałe, ale nie będą one znacząco wpływać na warunki klimatu odczuwalnego przez ludzi.

W związku z postępującymi zmianami klimatu w kierunku generalnego ocieplenia działania dotyczące polityki przestrzennej muszą uwzględniać konsekwencje zmian klimatycznych i im przeciwdziałać („Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020)). Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, obniżanie się poziomu wód gruntowych. Wraz z tym będą postępowały również zmiany różnorodności biologicznej. Wkraczać mogą gatunki ciepłolubne i wymagające mniej wilgoci. Efektem zmian klimatu będzie zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ szczególnie na obszary wrażliwe. Zapisy zmiany Studium ustalające zaopatrywanie w ciepło, które należy realizować w oparciu o paliwa o najniższych wskaźnikach emisyjnych oraz wykorzystywać alternatywne źródła energii (paliwa gazowe, energię elektryczną, olej opałowy oraz odnawialne źródła

energii) przyczynią się do ochrony powietrza i w małym stopniu do zahamowania istniejących tendencji w zakresie zmian klimatu (ocieplenie), a co za tym idzie również zmian bioróżnorodności. Ważną sprawą jest zatem wprowadzanie w Studiach i planach zagospodarowania przestrzennego powierzchni przeznaczonych pod różnorodną zieleń, w tym także w ramach powierzchni biologicznie czynnych na działkach, co zostało w zmianie Studium spełnione. Zieleń bowiem przyczyni się do zmniejszenia wpływu powierzchniowego i wzrostu retencji i infiltracji. Będzie to swoista rekompensata za zajęcie terenu pod zabudowę. Zapis w zmianie Studium dopuszczający odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych jest korzystny i przyczyni się do podniesienia stopnia retencji i wpłynie pozytywnie na warunki wegetacji świata roślinnego.

Ważną sprawą będzie zatem wprowadzanie gatunków rodzimych i badanie procesów przystosowawczych tych gatunków do zmian klimatu.

2.5. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Zadaniem tej części prognozy jest ocena zmian klimatu akustycznego w wyniku realizacji określonego projektem zmiany Studium użytkowania terenów oraz zaproponowanie ewentualnych przedsięwzięć niezbędnych do ochrony środowiska przed hałasem.

Klimat akustyczny powinien być opisywany przy pomocy charakterystyki czynników degradujących środowisko - parametrów głównych źródeł hałasu - oraz przy pomocy wskaźników oceny hałasu określających ilościowo własności fizyczne środowiska akustycznego w połączeniu ze społecznym zagrożeniem hałasem. Najpowszechniej stosowanym wskaźnikiem oceny i normowania hałasu w środowisku jest równoważny poziom hałasu oznaczany symbolem $L_{aeq,t}$, i wyrażany w decybelach [db]. Wymagany standard akustyczny chronionego środowiska ustalany jest w zależności od rodzaju terenu i jego funkcji (rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* – Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Zmiana użytkowania obszarów objętych zmianą Studium związana jest przede wszystkim z możliwością wprowadzenia zabudowy rekreacyjnej, usług publicznych.

Skutkiem realizacji ustaleń zmiany Studium będzie pojawienie się licznych nowych źródeł hałasu nieuchronnie związanych z urbanizacją. Głównym źródłem hałasu będą pojazdy mechaniczne korzystające z nowych ulic, przyjeżdżające na tereny rekreacyjne i usług publicznych. Rozbudowa terenu spowoduje nie tylko nasilenie hałasów motoryzacyjnych na obszarach objętych projektem zmiany Studium, ale również przyczyni się do zwiększenia ruchu pojazdów i poziomów hałasów komunikacyjnych w sąsiedztwie. Oczywiście rozbudowa ww. terenów to również pojawienie się całej gamy dodatkowych hałasów komunalnych, związanych z imprezami odbywającymi się na tych terenach. Będzie się to wiązało ze zwiększoną ilością dojeżdżających samochodów na organizowane imprezy.

Będą to oddziaływania krótkookresowe negatywne, ale będą miały charakter przemijający, krótkotrwały i zmienny wynikający z przemieszczania się pojazdów.

W ustaleniach zmiany Studium wprowadza się obowiązki zapewnienia standardów akustycznych w stosunku do terenów objętych ochroną akustyczną (sąsiadujących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej) zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W przypadku wystąpienia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu należy zastosować środki techniczne i technologiczne, które zapewnią obniżenie poziomu hałasu do poziomów dopuszczalnych zgodnie z przepisami odrębnymi. Są to zapisy zmiany studium korzystne dla środowiska.

Ponadto działalność prowadzona na terenie objętym zmianą Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych. Ponadto ewentualny niekorzystny wpływ na środowisko planowanych inwestycji nie może powodować obniżenia standardów, wymaganych przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony środowiska, przyrody, wód powierzchniowych i podziemnych.

Przez niektóre tereny objęte zmianą Studium przebiegają także linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV.

Z badań hałasu przeprowadzonych wokół linii elektroenergetycznych najwyższych napięć wynika, że poziom hałasu wytwarzanego przez te linie nie przekracza najczęściej, w odległości kilkunastu metrów od linii nawet w najgorszych warunkach pogodowych wartości 30-35 dB(A) - dla linii 110 kV. Źródłem hałasu, a właściwie szumu akustycznego, wytwarzanego przez linie elektroenergetyczne wysokich napięć są:

- ulot z elementów przewodzących linii znajdujących się pod napięciem (głównie z przewodów roboczych),
- wyładowania powierzchniowe na elementach układu elektroizacyjnego (izolatorach).

Zjawiska te nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi. Poziom hałasu w otoczeniu linii 110 kV prądu przemiennego zależy od warunków atmosferycznych; w złych warunkach, przy dużej wilgotności powietrza, (deszcz, mgła, mżawka) jest wyższy niż w warunkach dobrych. Należy podkreślić, że hałas emitowany przez linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia różni się znacznie od hałasu powodowanego przez inne źródła, m.in. przez zakłady przemysłowe. Oddziaływanie ma charakter lokalny, bezpośredni, chwilowy. W związku z tym można przyjąć, że hałas od linii średniego napięcia nie będzie miał żadnego wpływu na ludzi na naszym terenie.

Ponadto źródłem hałasu będzie także pracujący sprzęt ciężki w trakcie budowy. Poziom mocy akustycznej urządzeń stosowanych w budownictwie podlega ograniczeniom, zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005r. nr 263, poz. 2202). Hałas ten jest jednak krótkotrwały i zazwyczaj dochodzi zgodnie z literaturą przedmiotu do ca 70 m. Oddziaływanie ma charakter lokalny, bezpośredni, chwilowy. Ustępuje po zakończeniu procesu inwestycyjnego.

Oprócz zastosowania środków technicznych i technologicznych zmniejszających poziom hałasu wprowadzono w zmianie Studium obowiązek pokrycia zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizację zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległe tereny (im gęstsza jest zieleń i posiada więcej pięter tym wytłumienie hałasu jest większe). Oczywiście nie można przeceniać skuteczności zieleni izolacyjnej w ograniczaniu ochrony przed hałasem, stanowić może przede wszystkim barierę psychologiczną. Zieleń zapewnia natomiast ograniczenie niekorzystnego wpływu w zakresie emisji substancji do powietrza.

Łagodzenie uciążliwości hałasowych można osiągać środkami urbanistycznymi, budowlanymi, technicznymi, technologicznymi i organizacyjnymi, takimi jak:

- ograniczenie prędkości pojazdów,
- poprawa płynności ruchu,
- dbałość o stan nawierzchni drogi,
- stosowanie gładkich (cichych) nawierzchni na wszystkich placach i drogach transportowych, parkingach,

- zastosowanie urządzeń emitujących hałas o jak najniższym poziomie.

2.6. Oddziaływanie na krajobraz

Zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody* (t.j. Dz.U.2018., poz. 142 i *ustawą o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu* (Dz. U. 2015r., poz.774), ochronie podlega również krajobraz. Potrzeba tej ochrony wynika m.in. z konieczności utrzymania harmonii, czyli takiego zróżnicowania i ukształtowania krajobrazu, który zapewniałby funkcjonowanie poszczególnych ekosystemów zapewniając dobre warunki dla życia człowieka. Harmonia krajobrazu może być utrzymana, a nawet wzbogacana przez świadome działanie człowieka, choć mimo wszystko struktura krajobrazu zostanie zmieniona.

W wyniku zagospodarowania terenów objętych zmianą Studium pojawią się nowe obiekty kubaturowe, które zaznaczą się trwale w krajobrazie wsi i gminy, będące kontynuacją już istniejących funkcji.

W zmianie Studium zapisano, że planowane zagospodarowanie powinno tworzyć spójną kompozycyjną całość z zabudową na terenach sąsiednich dzięki odpowiednim rozwiązaniom urbanistycznym, architektonicznym i funkcjonalnym (teren w Trzebowej, Karminie, przy ul. Krotoszyńskiej). Przy zagospodarowaniu terenu należy dążyć do stworzenia kompozycyjnej i funkcjonalnej przestrzeni w postaci terenów rekreacyjnych i sportowych w formie placu zabaw, lokalizacji urządzeń związanych z kulturą fizyczną, boisk rekreacyjnych itp. obiektów, otoczonych zielenią wysoką i niską (teren w rejonie ul. Różanej, teren w Galewie). Są to ustalenia korzystne przyczyniające do właściwego kształtowania krajobrazu gminy.

Przy realizacji ustaleń zmiany Studium początkowo niekorzystnie zmieni się estetyka krajobrazu, głównie w okresie prowadzenia prac budowlanych. O charakterze i jakości zmian w krajobrazie zadecydują ustalenia miejscowego planu. Staranne zaprojektowanie zabudowy rekreacyjnej, usług publicznych, wprowadzenie ciekawej kolorystyki, przyczyni się do zminimalizowania negatywnego wpływu na krajobraz. Będą to oddziaływania stałe i bezpośrednie. Pozytywny wpływ na krajobraz będzie miała zieleń wprowadzona w ramach powierzchni biologicznie czynnych, zieleń izolacyjna wysoko i niskopienna.

Zapisy zmiany Studium dotyczące krajobrazu wynikają z potrzeby ochrony krajobrazu oraz konieczności prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

W związku z zapisami *ustawy o ochronie przyrody* zabraniających wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przenoszenia w tym środowisku roślin, zwierząt i grzybów gatunków obcych, zaleca się, aby podczas planowanych nasadzeń korzystać z rodzimych gatunków drzew i krzewów z uwzględnieniem wymagań siedliskowych poszczególnych gatunków.

Aktualnie na obszarze województwa wielkopolskiego nie obowiązuje audyt krajobrazowy. Nie wyznaczono także krajobrazów priorytetowych w związku z tym nie ma odniesienia do tego audytu w zmianie Studium i prognozie.

2.7. Oddziaływanie pola elektromagnetycznego

W zmianie Studium, wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych 15 kV ustalono, że należy zachować wydzielone pasy terenu, w których obowiązuje zakaz lokalizacji wszelkich budowli, budynków oraz sadzenia zieleni wysokiej. Szerokości wydzielonych pasów terenu wynoszą od rzutu poziomego skrajnego przewodu od linii 15 kV – 5 m. Dopuszcza się rozbudowę i przebudowę sieci elektroenergetycznej.

Są to ustalenia korzystne dla środowiska, zgodne z obowiązującymi przepisami.

Realizacja ustaleń zmiany Studium w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii i rozwiązań technicznych nie powinna oddziaływać negatywnie na ludzi i środowisko.

Ponadto oddziaływanie pól elektromagnetycznych ograniczy się do urządzeń, które mogą być umieszczone w planowanych obiektach.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu usług i sieci telekomunikacyjnych nie obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym infrastruktury telekomunikacyjnej.

2.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury

Na terenach zmiany Studium nie występują obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków czy ujęte w gminnej ewidencji zabytków i dobra kultury współczesnej. Teren nr II w rejonie ul. Różanej oraz teren IV w Karminie, V w Trzebowej zlokalizowane są w strefie ochrony zabytków archeologicznych. W zmianie Studium zatem zapisano, że w razie natrafienia w trakcie robót budowlanych lub ziemnych na przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest zabytkiem lub obiektem archeologicznym obowiązują przepisy odrębne. Teren nr IV w miejscowości Karmin oraz teren nr V w miejscowości Trzebowa są w części objęte ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej A. Wszelkie działania inwestycyjne podejmowane w ramach tych terenów wymagają zgody i akceptacji właściwych służb konserwatorskich.

Są to zapisy pozytywne, zgodne z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, gwarantujące właściwą ochronę tych obiektów.

2.9. Ocena zagrożeń dla zdrowia ludzi i dobra materialne

O jakości życia mieszkańców decyduje szereg czynników. W zakresie zagadnień przestrzennych o warunkach i jakości życia społeczności lokalnych decydują standardy zagospodarowania terenu i zaspokojenie potrzeb bytowych.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w gminie Dobrzyca uwzględnia interesy przyszłych inwestorów i interesy gminy. Wzięto pod uwagę istniejące uwarunkowania, zaopatrzenie w wodę, energię elektryczną, kanalizację i dostęp do dróg.

Realizacja ustaleń zmiany Studium, a potem planu miejscowego, przyczyni się do rozwoju terenów rekreacyjnych i usług publicznych.

W wyniku realizacji zaplanowanych obiektów powstaną nowe miejsca służące mieszkańcom przy organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych i rekreacyjnych, nowe miejsca pracy. Zagospodarowanie tych terenów będzie źródłem dodatkowych dochodów dla gminy.

Na obszarach objętych zmianą Studium nie występują zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z możliwości osuwania się mas ziemnych, występowania powodzi lub z innych przyczyn. Na terenach zmiany Studium i w sąsiedztwie nie ma zakładów dużego i zwiększonego ryzyka (ZDR i ZZR) występowania poważnych awarii.

Zagrożenie ludzi i dóbr materialnych może być także ze strony czynników przyrodniczych związanych z gwałtownymi czynnikami pogodowymi (burze, huragany, deszcze nawalne).

Zrealizowana zgodnie z ustaleniami zmiany Studium zabudowa rekreacyjna i usług publicznych, drogi, a także sieci infrastruktury technicznej (sieci wodociągowe, sieci kanalizacji sanitarnej, stacje transformatorowe) zapewnią właściwe standardy jakości środowiska i nie powinny spowodować zagrożeń dla środowiska.

W prawidłowym funkcjonowaniu planowanych przedsięwzięć zawsze istnieje ryzyko wystąpienia poważnych awarii, które jest trudne do określenia i zminimalizowania w ustaleniach zmiany Studium (np. wystąpienie pożaru, awaria sieci wodnej, kanalizacyjnej, wyciek paliwa w trakcie transportu, rozszczelnienie urządzeń i inne).

Zagrożeniem dla środowiska i pośrednio zdrowia ludzi może być niepełne zrealizowanie ustaleń zmiany Studium (np. w zakresie uzbrojenia terenów, zagospodarowania odpadów) lub późniejsze zaniedbania w eksploatacji.

W konsekwencji realizacja ustaleń zmiany Studium, a szczególnie zapisów dotyczących ochrony środowiska i wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej zapewnią właściwe standardy jakości środowiska i nie powinny spowodować zagrożeń dla środowiska.

Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z czynników antropogenicznych omówiono w punkcie 2.11. Pozostałe zagrożenia dla środowiska wynikające z ustaleń projektu zmiany studium (zawarto w punkcie 2.11. *Ryzyko wystąpienia poważnych awarii*).

2.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na terenach objętych zmianą Studium w gminie Dobrzyca nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych w związku z powyższym nie będzie oddziaływania na zasoby naturalne.

Natomiast wg pisma PGNiG TK. 072-M-DK.402(7).17 z dn. 31 08.2017 r. wydano następujące koncesje na terenach objętych zmianą Studium:

- teren położony przy ul. Krotoszyńskiej oraz w miejscowości Trzebowa – koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Ostrów Wielkopolski” nr 48/96/Ł z dnia 23.09.2016 r. – ważna do dnia 23.09. 2046 r.
- teren w miejscowości Dobrzyca przy ulicy Różanej oraz w miejscowości Karmin – koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż w obszarze „Jarocin – Grabina” nr 16/2001/Ł, wydana z dnia 25.07.2017 r. – ważna do dnia 25.07.2047 r.

2.11. Pozostałe zagrożenia dla środowiska wynikające z ustaleń projektu zmiany Studium

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami komunalnymi będzie prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne będzie prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach. Tak zorganizowany system nie będzie zagrażał środowisku.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska poważna awaria jest to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na terenach objętych zmianą Studium i w sąsiedztwie nie ma aktualnie zakładu dużego lub zwiększonego ryzyka występowania poważnych awarii.

VIII. Ocena rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych zawartych w projekcie zmiany Studium w aspekcie ochrony środowiska

1. Ocena zgodności projektowanego zagospodarowania przestrzeni z warunkami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym

W opracowaniu ekofizjograficznym określone zostały walory przyrodnicze i predyspozycje terenu do kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej. Ustalenia zmiany Studium uwzględniają uwarunkowania określone w Ekofizjografii.

2. Ocena zgodności ustaleń zmiany Studium z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania uwzględniono przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska, przyrody, planowania przestrzennego, ochrony dóbr kultury i itp. Zmiana Studium respektuje w całości obowiązujące przepisy prawne związane z ochroną środowiska na terenach przebywania i obsługi ludności. Dotyczy to m. in. ustalania standardów akustycznych, odprowadzania ścieków bytowych oraz ścieków opadowych i roztopowych, magazynowania i wywożenia odpadów.

Przy sporządzaniu ustaleń zmiany Studium uwzględniono przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska, przyrody, dóbr kultury, itp. Ustalenia zmiany Studium respektują obowiązujące przepisy prawne. Ustalenia te zostały uaktualnione w stosunku do ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca. Dotyczy to spełnienia ochrony jakości środowiska w zakresie standardów emisyjnych, jakości powietrza oraz teren ten funkcjonować będzie w oparciu o uregulowaną gospodarkę wodno – ściekową i uporządkowaną gospodarkę odpadami.

3. Ocena struktury funkcjonalno – przestrzennej

Proponowana w ustaleniach zmiany Studium struktura funkcjonalno – przestrzenna uwzględnia wymogi ochrony środowiska, a także jest zgodna z potrzebami funkcjonalnymi i zamierzeniami gminy.

Przyjęty kierunek zagospodarowania przestrzennego obszarów objętych zmianą Studium jest generalnie zgodny z przesłankami kształtującymi układ funkcjonalno - przestrzennej gminy.

IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W stosunku do zapisu podstawowej wersji studium z 1999 r., na obszarze objętym zmianą Studium zapisano dodatkowe działania na rzecz poprawy standardów zamieszkania i jakości przestrzeni, a także ochrony środowiska.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko projektu zmiany Studium Gminy Dobrzyca:

- **W celu ochrony jakości wód podziemnych i powierzchniowych zakłada się:**
 - odprowadzenie ścieków bytowych do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie, w przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb),
 - odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej; w razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - wymóg prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
 - stosowanie środków technicznych i technologicznych dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe rozwiązania techniczne gospodarowania wodami zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - pozostawienie pasów min. 3 m od granicy cieków wolnych od zabudowy.
- **W celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego przewiduje się:**
 - wykorzystanie do celów grzewczych i technologicznych paliw o najniższych wskaźnikach emisyjnych (np. paliwa gazowe, olej, energia elektryczna itp.),
 - wykorzystanie alternatywnych źródeł energii (np. energia słoneczna itp.).
- **W celu ochrony powierzchni ziemi łącznie z glebą ustala się:**
 - obowiązek zachowania powierzchni biologicznie czynnej.
- **Dla poprawy bilansu i ochrony obszarów zielonych zakłada się**
 - określenie udziału powierzchni biologicznie czynnej w poszczególnych jednostkach bilansowych, co zapewni zachowanie pokrywy glebowej na znacznej powierzchni,
 - ograniczenie powierzchni terenów uszczelnionych na terenach przewidzianych pod zabudowę na rzecz powierzchni biologicznie czynnych, obsadzonych zielenią,
 - pokrycie zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej.
- **W zakresie gospodarki odpadami ustala się:**
 - obowiązek prowadzenia gospodarki odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach.

W kwestii zapobiegania i ograniczania innym skutkom zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałaniu poważnym awariom należy uznać, iż w wielu przypadkach odpowiednie zagospodarowanie terenów (zgodne z uwarunkowaniami środowiskowymi) i przestrzeganie przepisów szczególnych może odgrywać kluczową rolę w ograniczaniu ryzyka narażenia życia i zdrowia ludzi na potencjalne zjawiska katastroficzne.

X. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie zmiany Studium

Ustalenia zmiany Studium uwzględniają uwarunkowania określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca kilka razy zmienianym.

Ze względu na brak znaczących oddziaływań na obszary chronione przyrodniczo (obszary Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu), nie zachodziła konieczność przedstawienia rozwiązań alternatywnych zawartych w ustaleniach zmiany Studium w gminie Dobrzyca.

Pewnym rozwiązaniem alternatywnym jest pozostawienie terenów objętych zmianą Studium w dotychczasowym użytkowaniu lub odstąpienie od realizacji ustaleń tej zmiany Studium i w konsekwencji zrezygnowanie z opracowania planu miejscowego dla tych terenów, ale wtedy nie byłyby zaspokojone interesy gminy.

W przypadku zmiany Studium trudno zdefiniować trudności w jego przygotowaniu, które mogłyby wynikać z niedostatków techniki lub braków współczesnej wiedzy. Realizacja inwestycji jest ściśle związana z wdrażaniem nowoczesnych, z punktu widzenia współczesnej wiedzy, oraz bezpiecznych dla środowiska i zdrowia ludzi rozwiązań technologicznych.

XI. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu zmiany Studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W związku z faktem, że wprowadzenie w życie ustaleń zmiany Studium przyniesie w efekcie przemiany środowiskowe, stan środowiska należy objąć stałą kontrolą w celu zidentyfikowania i ograniczenia skutków najbardziej niekorzystnych. Istotną rolę w kontroli realizacji postanowień projektowanego dokumentu ma Urząd Miejski Gminy w Dobrzycy. Zgodnie ze swoimi kompetencjami powinien monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gminy oraz wszelkich niekorzystnych zjawisk mających wpływ na jakość środowiska przyrodniczego, czy rozwój gminy.

Skutki realizacji postanowień projektowanego dokumentu podlegają też ocenom i analizom prowadzonym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z *ustawą o Inspekcji Ochrony Środowiska*.

Kontrole przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym wykorzystaniu zasobów przyrody prowadzi na terenie m.in. Wielkopolski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny monitorując na bieżąco poszczególne komponenty środowiska, takie jak: powietrze, wody, gleby, klimat akustyczny, promieniowanie elektroenergetyczne i inne w zakresie określonym w przepisach szczególnych.

Burmistrz gminy Dobrzyca zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring taki może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowych monitoringów środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami zmiany Studium.

W związku z tym Burmistrz Gminy w Dobrzycy może przeprowadzać okresowe kontrole przestrzegania prawa ochrony środowiska, a w konsekwencji ich przeprowadzenia, wskazane wnioski, uwagi i zalecenia przyczynią się do uzupełnienia ewentualnych uchybień w tym zakresie, a tym samym poprawy stanu środowiska na danym terenie.

Po zrealizowaniu ustaleń zmiany Studium, wskazany jest monitoring:

- kontrola sposobu magazynowania i dalszego zagospodarowania odpadów (raz na 2 lata),
- kontrola wykonania zbiorników bezodpływowych pod kątem ich szczelności (raz na rok),
- kontrola ponoszenia opłat za wywóz ścieków (raz na rok),
- kontrola zachowania wymaganych powierzchni biologicznie czynnych w oparciu o inwentaryzację urbanistyczną (raz na 2 lata).

Przy przeprowadzaniu analiz i monitorowaniu skutków realizacji ustaleń zmiany Studium możliwe jest wykorzystanie sporządzonych uprzednio prognoz, raportów i ocen oddziaływania na środowisko. Dokumenty te stanowią istotne źródło danych niezbędne do analizy środowiska na danym terenie.

XII. Oddziaływanie transgraniczne na środowisko

Na podstawie zapisów zmiany Studium gminy Dobrzyca można stwierdzić, że planowane zamierzenia nie wskazują na możliwość jakiegokolwiek oddziaływania transgranicznego na środowisko w rozumieniu *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.) mogącego objąć terytorium innych państw z tej racji, że gmina Dobrzyca nie sąsiaduje z innymi państwami. Wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyć jedynie obszaru gminy, a oddziaływania na środowisko będą miały charakter przede wszystkim lokalny.

XIII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.), zobowiązuje do przedstawienia dokumentu analizującego oddziaływanie związane z realizacją ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko i jest wdrożeniem do polskiego prawa odpowiedniej dyrektywy UE. Prognoza została opracowana zgodnie z obowiązującymi ustawami i dyrektywami.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca. Podstawą sporządzenia zmiany Studium są:

- *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz.1073 ze zm),
- *Uchwała nr XXII/183/2016 Rady Miejskiej Dobrzyca z dnia 29 września 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, zmieniona uchwałą nr XXXI/276/2017 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca.*

oraz dyrektywy unijne.

Celem prognozy opracowanej dla potrzeb zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca jest identyfikacja i ocena skutków

oddziaływania ustaleń zmiany studium na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, w tym świat zwierzęcy i roślinny oraz krajobraz we wzajemnym ich powiązaniu, warunki życia i zdrowia ludzi, środowisko kulturowe, zabytki i dobra materialne, będących potencjalnym wynikiem realizacji projektowanego zagospodarowania przestrzeni.

W prognozie oddziaływania na środowisko dokonano identyfikacji najważniejszych uwarunkowań ekofizjograficznych na obszarach objętych zmianami Studium na tle uwarunkowań przyrodniczych w skali gminy i w skali regionalnej.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma dostarczyć wiarygodnej i wszechstronnej informacji o potencjalnych oddziaływaniach jakie mogą być rezultatem wdrażania ustaleń zmiany Studium do realizacji.

Podstawowym celem przeprowadzonej prognozy było określenie na ile ustalenia zmiany Studium przyczynią się do wdrażania zrównoważonego rozwoju, a działania w niej zawarte gwarantują bezpieczeństwo środowiska przyrodniczego oraz sprzyjają jego ochronie. Jest to postępowanie wskazane z uwagi na konstytucyjny zapis o potrzebie rozwiązywania problemów ochrony środowiska zgodnie ze wspomnianą zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zakres niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko, szczegółowość opracowania zostały uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Pleszewie.

W prognozie dokonano głównie:

- analizy uwarunkowań przyrodniczych i oceny stanu środowiska,
- analizy celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu zmiany Studium,
- oceny przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko skutków realizacji ustaleń zmiany Studium, w tym: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne,
- oceny rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń zmiany Studium.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczy terenów położonych w Dobrzycy w rejonie ul. Krotoszyńskiej, w rejonie ul. Różanej, w miejscowości Galew, w miejscowości Karmin i Trzebowa.

Przy wykonaniu Prognozy uwzględniono opracowania, które zostały opracowane na różnych poziomach: wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Są to m.in. dokumenty Unii Europejskiej regulujące sprawy związane z wprowadzaniem w życie koncepcji zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska do polityk krajowych, dokumenty na szczeblu krajowym (m.in: Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (Warszawa 2003), Programy ochrony powietrza, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020), Krajowy plan gospodarki odpadami do 2022 r.), na szczeblu regionalnym (Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. i Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego), także dokumenty gminne: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, Program ochrony środowiska dla gminy Dobrzyca, a także z Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie i inne.

Przy opracowaniu prognozy zastosowano metody opisowe dotyczące charakterystyki środowiska oraz wykorzystano dostępne wskaźniki stanu środowiska. Uwzględniono także informacje zawarte w obowiązującym Studium, prognozach oddziaływań na środowisko sporządzonych dla przyjętych dokumentów powiązanych z obszarami objętymi zmianą Studium, w tym wypadku dla Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca oraz innych dokumentach planistycznych, a także w oparciu o inne dokumenty regionalne i lokalne, odnoszące się bezpośrednio jak i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi.

Zakres ustaleń zmiany Studium wynika z *Uchwały nr XXII/183/2016 Rady Miejskiej Dobrzyca z dnia 29 września 2016 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, zmieniona uchwałą nr XXXI/276/2017 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzyca.*

Prognoza składa się z piętnastu rozdziałów.

W Prognozie omówiono położenie terenów objętych zmianami Studium w ponadlokalnym systemie powiązań przyrodniczych. Omówiono istniejące zainwestowanie i użytkowanie terenów objętych zmianą Studium. Następnie scharakteryzowano poszczególne elementy środowiska przyrodniczego we wzajemnym powiązaniu, w tym m.in.: rzeźbę terenu, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, szatę roślinną, świat zwierzęcy, warunki klimatyczne. Określono również stan środowiska przyrodniczego istotny z punktu widzenia omawianego obszaru, w tym jakość wód podziemnych, powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego.

Cele opracowania zmiany Studium dotyczą wskazania nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca dla terenów położonych w Dobrzycy w rejonie ul. Krotoszyńskiej, w rejonie ul. Różanej, w miejscowości Galew, w miejscowości Karmin i Trzebowa, zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy równoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań określonych m.in. w art. 10 ust.1.

Przedstawiono także rozwiązania przestrzenne w aspekcie ochrony środowiska oraz inne zawarte w projekcie zmiany Studium.

W rozdziale VI dokonano również prezentacji głównych ustaleń zmiany Studium.

Zmiana Studium polega na wydzieleniu następujących terenów i ustalenia przeznaczenia podstawowego i uzupełniającego:

Dla terenu nr I w rejonie ul. Krotoszyńskiej ustala się:

- 3) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny wód stojących – staw wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i rekreacyjną,
- 4) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - usługi sportu i rekreacji,
 - zieleń,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - wiat, altan, budynków gospodarczych,

- budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr II w rejonie ul. Różanej ustala się:

- 3) podstawowe przeznaczenie terenu – teren usług sportu i rekreacji wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- 4) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleń,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr III w miejscowości Galew ustala się:

- 3) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny usług sportu i rekreacji wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- 4) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleń,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr IV w miejscowości Karmin ustala się:

- 3) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny usług publicznych oraz usług sportu i rekreacji wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
- 4) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleń,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,
 - budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu;

Dla terenu nr V w miejscowości Trzebowa ustala się:

- 3) podstawowe przeznaczenie terenu – tereny usług publicznych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i rekreacyjną,
- 4) uzupełniające przeznaczenie terenu:
 - zieleń,
 - urządzeń terenowych i obiektów małej architektury,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym telekomunikacyjnej,
 - dróg i parkingów,

- budynków i obiektów niezbędnych do obsługi danej funkcji i zagospodarowania terenu.

Na terenach objętych zmianami Studium wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a dopuszczono lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów odrębnych, o ile nie będą negatywnie wpływać w rozumieniu przepisów odrębnych, na istniejącą zabudowę o funkcji mieszkaniowej na terenach sąsiednich – głównie w zakresie hałasu i zanieczyszczeń powietrza i wód gruntowych.

Działalność prowadzona na terenie objętym zmianą Studium nie może przekroczyć standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych, poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny.

Na terenach objętych zmianą Studium w gminie Dobrzyca nie występują istotne problemy ochrony środowiska. Na terenach tych nie występują rezerваты przyrody, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt i tereny te znajdują się poza obszarami przyrodniczymi chronionymi na podstawie ustawy o ochronie przyrody, poza obszarem w Karminie, który wchodzi w obręb obszaru chronionego krakjobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy”. Problemem zatem na tym obszarze jest takie zagospodarowanie przestrzeni, aby nie miało negatywnego wpływu na tę formę ochrony przyrody.

W stosunku do zapisu obowiązującego Studium ustalającego na obszarach zmiany studium: tereny WS - teren I; US1- teren II; US2 – teren III; UP/US – teren IV; UP – teren V) w zmianie Studium tereny I, II, III (ul. Krotoszyńska, Różana, miejscowość Galew) przeznacza się pod tereny wód stojących i tereny sportu, natomiast tereny IV i V (Karmin, Trzebowa) pod tereny usług publicznych, gdzie głównym zamierzeniem jest budowa lub rozbudowa sali wiejskiej.

W przypadku braku realizacji zmiany Studium na terenach objętych zmianą obowiązywałyby ustalenia obecnie obowiązującego Studium, których przeznaczenie przytoczono powyżej. Na części terenów zmiany Studium w stanie istniejącym występują tereny rolnicze. Użytkowanie rolnicze wiązałoby się z powolnymi zmianami związanymi z uprawą roli (orka, nawożenie, środki ochrony roślin, co wiązałoby się z nieznacznym zanieczyszczeniem środowiska). Na terenie przy ul. Różanej w dalszym ciągu istniałby teren pokryty różnorodną zielenią, podobnie przy ul. Krotoszyńskiej istniałby staw, co byłoby korzystne dla środowiska.

W związku z planowanym sposobem zainwestowania terenów zmiany Studium i położeniem tych terenów w stosunku do obszarów przyrodniczych chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody nie występują szczególne problemy ochrony środowiska.

Na terenach, na których powstaną budynki, problemy ochrony środowiska związane będą z emisją niską w sezonie grzewczym i z niewielkim hałasem od ruchu samochodowego na sąsiednich drogach. Planowana zabudowa ogrzewana będzie czystymi nośnikami energii, co przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza. Wzrośnie natomiast ruch samochodowy w związku z obsługą komunikacyjną wyznaczonych w Studium terenów i zanieczyszczenie powietrza spalinami. Zwiększy się także ruch samochodowy na okolicznych drogach. Będą to jednak oddziaływania nieznaczne.

W związku z planowaną realizacją zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie przewiduje się negatywnego wpływu na obszary przyrodnicze objęte ochroną prawną, gdyż w zmianie Studium podaje się wiele ustaleń dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, których realizacja wyeliminuje ich negatywny wpływ na środowisko (odległości od obszarów zmiany studium zostały podane we wcześniejszych rozdziałach prognozy).

Ponadto planowane zagospodarowanie terenu nie będzie miało negatywnego wpływu na chronione gatunki roślin i grzybów z racji ich nie występowania na terenach objętych zmianami Studium. Nie będzie też miało negatywnego wpływu na faunę. Ptaki mogą zalatywać na tereny zmiany Studium, a na terenie przy ul. Krotoszyńskiej mogą znaleźć nawet lepsze warunki bytowania. Poza tym, na terenach zmiany Studium ustalono duże powierzchnie biologicznie czynne, które powinny być pokryte zielenią, a te stanowić będą nisze ekologiczne dla fauny.

W następnym w rozdziale omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, sformułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym oraz w dokumentach strategicznych dla województwa wielkopolskiego i gminy Dobrzyca.

W następnej części Prognozy przedstawiono przewidywane oddziaływanie projektu ustaleń zmiany Studium na środowisko.

W pierwszej kolejności oceniono wpływ proponowanych rozwiązań zawartych w ustaleniach zmiany Studium na obszar chronionego krajobrazu i na znajdujące się w sąsiedztwie bliższym i dalszym obszary Natura 2000. Ocena wykazała brak negatywnego wpływu na te obszary, na cele i przedmiot ochrony oraz na integralność tych obszarów.

Następnie przeprowadzono analizę przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym na: różnorodność biologiczną oraz zmiany pokrywy roślinnej i świata zwierzęcego, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, powierzchnię ziemi łącznie z glebą, krajobraz, klimat (w tym klimat akustyczny), zabytki i dobra kultury, zdrowie ludzi i dobra materialne oraz pola elektromagnetyczne.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu oddziaływanie na środowisko odbywać się będzie na etapie inwestycyjnym, jak i eksploatacyjnym na następujące komponenty środowiska:

- W zmianie Studium wprowadza się obowiązek pokrycia zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizacja zwartej zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległe tereny, co wpłynie pozytywnie na środowisko.
- Nie należy spodziewać się znaczących wpływów na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. W zmianie Studium ustala się prowadzenie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych; zastosowania środków technicznych i technologicznych dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe rozwiązania techniczne gospodarowania wodami zgodnie z przepisami odrębnymi. Zaopatrzenie w wodę odbywać się będzie z wodociągu gminnego. Ustala się odprowadzanie ścieków bytowych do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie, w przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych; ponadto ustala się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej; w razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych na własny teren

nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

- W odniesieniu do celów środowiskowych określonych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.10.2016 – Dz.U. 2016 r. poz. 1967), realizacja ustaleń zmiany Studium nie spowoduje nieosiągnięcia określonych celów środowiskowych ustalonych w ww. dokumencie na obszarze JCWP rzecznych, na terenie gminy tzn.: dla JCW Giszka, Ner, Lubieszka, Lutynia do Radowicy dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, dla JCW Orla od źródła do Rdęcy dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego i dla JCWP nr 81, 79 i 61 dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego. Jako uzasadnienie należy wskazać na rodzaj funkcji wprowadzanych na terenach zmiany Studium, które ograniczają się do budynków i urządzeń sportowych i rekreacyjnych, sal wiejskich, których oddziaływanie na środowisko będzie niewielkie i na prawidłowy sposób zapisów dotyczących spraw gospodarki wodno-ściekowej.
- Ze względu na ochronę powietrza atmosferycznego ustala się nakaz zastosowania do celów grzewczych i technologicznych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii (np. paliwa gazowe, olej, energia elektryczna, energia słoneczna itp.), w związku z czym emisja zanieczyszczeń do powietrza na omawianym terenie nie będzie znacząca i nie pogorszy się ogólna cyrkulacja powietrza.
- Gospodarka odpadami realizowana zgodnie z ustaleniami zmiany Studium nie wpłynie na zdrowie i życie ludzi oraz na środowisko – gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem; gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach.
- Na obszarach objętych zmianami Studium obowiązuje zapewnienie standardów akustycznych dla terenów objętych ochroną akustyczną (sąsiadujących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej). W przypadku wystąpienia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, należy zastosować środki techniczne i technologiczne, które zapewnią obniżenie poziomu hałasu do poziomów dopuszczalnych.
- Źródłem hałasu będzie także transport samochodowy związany z dojazdem do wyznaczonych terenów inwestycyjnych, a także hałas pochodzący od dróg dojazdowych; będzie on jednak niewielki i nie będzie miał dużego znaczenia.
- Wprowadzenie zabudowy rekreacyjnej i usług publicznych wpłynie na zmiany w krajobrazie. Staranne zaprojektowanie tej zabudowy i urządzeń rekreacyjnych, wprowadzenie ciekawej kolorystyki, przyczyni się do zminimalizowania negatywnego wpływu na krajobraz.
- Wzdłuż projektowanych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wprowadza się nakaz zachowania odległości wymaganych przepisami odrębnymi przy lokalizowaniu nowej zabudowy.
- Zagospodarowanie obszaru objętego zmianami Studium nie wpłynie na zasoby naturalne, gdyż nie występują udokumentowane złoża surowców na terenie objętym zmianą Studium. Tereny przy ul. Krotoszyńskiej i Różanej w Dobrzycy oraz teren w Trzebowej i Karminie objęte są koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego.

- W zmianie Studium zamieszczono zapisy mówiące o zasadach ochrony zabytków archeologicznych zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- Na obszarach objętych zmianami Studium nie występują zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynikające z możliwości osuwania się mas ziemnych, występowania powodzi lub z innych przyczyn.
- Zagrożenie ludzi i dóbr materialnych może być także ze strony czynników przyrodniczych związanych z gwałtownymi czynnikami pogodowymi (burze, huragany, deszcze nawalne).
- Na terenach objętych zmianą Studium i także w sąsiedztwie nie ma zakładu dużego lub zwiększonego ryzyka występowania poważnych awarii.

Każde ustalenia zmiany Studium będą miały wpływ na stan i funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego. Będą one krótkotrwałe, długotrwałe, bezpośrednie, pośrednie, stałe, często pozytywne. W zmianie Studium wprowadza się szereg ustaleń (rozwiązań) zapewniających ochronę elementów środowiska przyrodniczego:

- nakaz pokrycia zielenią wszelkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych, realizację zieleni izolacyjnej wysoko i niskopiennej oraz stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych neutralizujących negatywny wpływ na przyległy teren, wprowadzenie zieleni izolacyjnej,
- wzbogacenie terenów biologicznie czynnych (poprawa bilansu terenów zielonych) m.in. poprzez: ograniczenie powierzchni terenów uszczelnionych na terenach przewidzianych pod zabudowę na rzecz powierzchni biologicznie czynnych, określenie udziału powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działek budowlanych, co zapewnia zachowanie pokrywy glebowej na znacznej powierzchni, a także wprowadzenie zieleni wysoko i niskopiennej o charakterze izolacyjnym, ozdobnym,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych m.in. poprzez: prowadzenie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej oraz zachowanie wszelkich przepisów i norm w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych; zastosowania środków technicznych i technologicznych dla zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniami oraz właściwe rozwiązania techniczne gospodarowania wodami zgodnie z przepisami odrębnymi. Zaopatrzenie w wodę odbywać się będzie z wodociągu gminnego. Ustala się odprowadzanie ścieków bytowych do sieci kanalizacyjnej po jej rozbudowie, w przypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie dopuszcza się odprowadzanie do szczelnych zbiorników bezodpływowych z zapewnieniem wywozu przez koncesjonowanych przewoźników do oczyszczalni ścieków; odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, w razie braku możliwości przyłączenia do ww. sieci dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na teren własny nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników bezodpływowych,
- ochronę powietrza atmosferycznego poprzez wprowadzenie zapisu dotyczącego zastosowania do celów grzewczych i technologicznych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii (np. paliwa gazowe, olej, energia elektryczna, energia słoneczna itp.), wprowadzenie zieleni izolacyjnej,
- ochronę powierzchni ziemi m.in. poprzez: ograniczanie uszczelniania terenu, ustalając minimalny % powierzchni biologicznie czynnej, co przyczyni się do bezpośredniego zasilania wód gruntowych danej zlewni,
- racjonalne gospodarowanie odpadami poprzez prowadzenie jej zgodnie z obowiązującymi przepisami na zasadach ustalonych na obszarze gminy, a sposób gromadzenia odpadów winien zabezpieczać środowisko przed zanieczyszczeniem;

gospodarka odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne powinna być prowadzona zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska i ustawą o odpadach.

W ustaleniach zmiany Studium zaproponowano także rozwiązania mające na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko dotyczących ochrony przed hałasem i zapewnienie standardu akustycznego dla terenów objętych ochroną akustyczną (sąsiadujących terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej) zgodnie z obowiązującymi przepisami; w przypadku wystąpienia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu należy zastosować środki techniczne i technologiczne, które zapewnią obniżenie poziomu hałasu do poziomów dopuszczalnych (ograniczenie prędkości pojazdów, dbałość o stan nawierzchni, stosowanie cichych nawierzchni na wszystkich placach i drogach transportowych, zastosowanie urządzeń emitujących hałas o jak najniższym poziomie, stosowanie dźwiękochłonnych obudów źródeł hałasu, tłumików akustycznych, hermetyzacja pomieszczeń itp.)

W Prognozie zaleca się także w ramach zagospodarowania zielenią działki, sadzenie w pasie pomiędzy granicą terenów zabudowy a nieprzekraczalną linią zabudowy zwartych zadrzewień tłumiących hałas (im gęstsza jest zieleń i posiada więcej pięter tym wytłumienie hałasu jest większe). Oczywiście nie można przeceniać skuteczności zieleni izolacyjnej w ograniczaniu ochrony przed hałasem, stanowić może ona przede wszystkim barierę psychologiczną. Zieleń zapewnia natomiast ograniczenie niekorzystnego wpływu w zakresie emisji substancji do powietrza.

W kwestii zapobiegania i ograniczania innym skutkom zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałaniu poważnym awariom należy uznać, iż w wielu przypadkach odpowiednie zagospodarowanie terenów (zgodne z uwarunkowaniami środowiskowymi) i przestrzeganie przepisów szczególnych może odgrywać kluczową rolę w ograniczaniu ryzyka narażenia życia i zdrowia ludzi na potencjalne zjawiska katastroficzne.

W prognozie odniesiono się także do rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w zmianie Studium oraz zagadnień dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Ze względu na brak znaczących oddziaływań na obszary chronione przyrodniczo (obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000), nie zachodziła konieczność przedstawienia rozwiązań alternatywnych zawartych w ustaleniach zmiany Studium w gminie Dobrzyca.

Burmistrz gminy Dobrzyca zobowiązany jest do prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring taki może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowych monitoringów środowiska lub w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami zmiany Studium. W związku z czym, Urząd Miejski Gminy Dobrzyca może przeprowadzać okresowe kontrole przestrzegania prawa środowiska, a w konsekwencji ich przeprowadzenia, wskazane wnioski, uwagi i zalecenia przyczynią się do uzupełnienia ewentualnych uchybień w tym zakresie, a tym samym poprawy stanu środowiska na danym terenie.

Po zrealizowaniu ustaleń zmiany Studium, wskazany jest monitoring:

- kontrola sposobu magazynowania i dalszego zagospodarowania odpadów (raz na 2 lata),
- kontrola wykonania zbiorników bezodpływowych pod kątem ich szczelności (raz na rok),
- kontrola ponoszenia opłat za wywóz ścieków (raz na rok)

- kontrola zachowania wymaganych powierzchni biologicznie czynnych w oparciu o inwentaryzację urbanistyczną (raz na 2 lata).

Ponadto nie stwierdzono oddziaływania transgranicznego.

Oceniając projekt zmiany Studium należy stwierdzić, że uwzględnia on zasadę zrównoważonego rozwoju jako jedną z przesłanek planowanych działań. Realizacja ustaleń zmiany Studium wiązać się będzie ze zmianami w środowisku przyrodniczym. W ogólnej ocenie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nie będzie znaczące pod warunkiem zastosowania wszystkich ustaleń zmiany Studium.

Określone w zmianie Studium ustalenia, a co za tym idzie działania, wskazują, że ich realizacja może i powinna odbywać się w sposób ograniczający lub zapobiegający negatywnym skutkom środowiskowym planowanego zagospodarowania.

Zagrożeniem dla środowiska i pośrednio zdrowia ludzi może być niepełne zrealizowanie ustaleń zmiany Studium (np. w zakresie uzbrojenia terenów, zagospodarowania odpadów) lub późniejsze zaniedbania w eksploatacji.

W sposób pośredni realizacja ustaleń zmiany Studium ma charakter prospołeczny, ukierunkowany na rozwój gospodarczy gminy.

XIV. Spis materiałów wykorzystanych przy opracowaniu prognozy

1. Spis materiałów planistycznych, dokumentacji archiwalnych, literatury

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca uchwalone uchwałą NrVII/55/99 Rady Gminy Dobrzyca z dnia 29 kwietnia 1999 r. wielokrotnie zmieniane (ostatnia zmiana - uchwała XXIII/197/2016 Rady Miejskiej Gminy Dobrzyca z dn. 28.10.2016 r.).*
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, uchwała XXXVII/210/2006 Rady Gminy Dobrzyca z dnia 23 października 2006 r.*
- *Opinia fizjograficzna dla ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, Geoprojekt, Warszawa 1976 r.*
- *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca, mgr Jadwiga Koryńska, Kalisz, lipiec 2003 r.*
- *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb sporządzenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dobrzyca i planów miejscowych, mgr Jadwiga Koryńska, Kalisz - Dobrzyca, wrzesień 2017 r.*
- *Materiały dotyczące europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000.*
- *Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016 – 2020.*
- *Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon – Uchwała Nr XXIX/565/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2013r., poz. 473),*
- *Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiejw zakresie pyłu PM10, PM2,5 oraz B(a)P – Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2017r., poz. 5320),*
- *Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2015 r.;*
- *Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2016 r.;*
- *Stan środowiska w Wielkopolsce Raport 2017, Poznań 2017*
- *Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2014r (WIOŚ Poznań).*
- *Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2015r (WIOŚ Poznań).*
- *Klasyfikacja wskaźników jakości wód płynących w woj. wielkopolskim za rok 2016r (WIOŚ Poznań).*

- Ocena jakości wód podziemnych w p.p.k. w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2014 r. (wg badań PIG).
- Ocena jakości wód podziemnych w p.p.k. w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2015 r. (wg badań PIG).
- Ocena jakości wód podziemnych w p.p. sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r. (wg badań PIG).
- Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016.
- Agrochemiczne badania gleb w Wielkopolsce w latach 2000 – 2004, WIOŚ – OSCH-R, BMŚ, Poznań 2005 r.
- Atlas Rzeczypospolitej Polskiej, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1993 – 97
- Atlas zasobów, walorów i zagrożeń środowiska geograficznego Polski PAN, Warszawa 1994 r.
- Atlas klimatu województwa wielkopolskiego IMiGW Poznań 2004 r.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 18.10.2016 – Dz.U. 2016 r. poz. 1967).
- Zmiana Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, WBPP – uchwała Nr XLVI/690/10 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 kwietnia 2010r.
- Prognoza do zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, WBPP,
- Poradnik przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko, Witold Lenart, Andrzej Tyszecki, Ekokonsult., Gdańsk, 1998r.
- Materiały szkoleniowe do konferencji nt. „Prognoza skutków wpływu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego jako istotne narzędzie przeciwdziałania powstawania zagrożeń ekologicznych, TUP, Katowice, 1997r.
- Ostoje przyrody w Polsce, IOP, PAN, Kraków 1999 r.
- Ostoje ptaków w Polsce, Gromadzki, OTOP, BMŚ, Gdańsk 1994 r.
- Wylegała P., Kuźniak S., Dolata T. Paweł, Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego, Przygotowano na zlecenie Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego, Poznań 2008 r.
- Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Instytut Hydrogeologiczny i Geologiczny Inż. AGH, Kraków.
- Roczniki statystyczne województwa wielkopolskiego, podregiony, powiaty, gminy, 2016.
- J. Barbag A. Dylikowa Geografia Polski, Warszawa
- J. Kondracki. Geografia fizyczna Polski. Mezoregiony fizyczno – geograficzne, Warszawa 1994 r. Wydawnictwo Naukowe PWN
- Problematyka i metody sporządzania opracowań ekofizjograficznych – seminarium (materiały na prawach rękopisu) Sekcja Fizjografii TUP oraz Ministerstwo Środowiska, Warszawa 25 – 26 maja 2000 r.
- Metody sporządzania opracowań ekofizjograficznych – wytyczne do ocen środowiskowych – seminarium (materiały szkoleniowe) Sekcja Fizjografii TUP, Warszawa 2004 r.
- Mapa morfologiczna Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej pod red. B. Krygowskiego, Instytut Paleogeografii i Geoekologii, UAM, Poznań 2007 r.
- Mapa topograficzna 1:10 000, 1: 50 000
- Mapy ewidencyjne 1:5000
- Sieć Natura 2000, www.geoservis.gdos.gov.pl
- geoportal.gov.pl

- Google maps
- <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>
- www.poznan.wios.gov.pl;
- www.maps.google.pl
- www.igipz.pan.pl;
- www.mapy.isok.gov.pl;
- www.psh.gov.pl;
- www.mjwp.gios.gov.pl;
- Wizja terenowa – sierpień 2017r.;
- Fotografie – sierpień 2017 r.

2. Zestawienie aktów prawnych

- ustawa - Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.),
- ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71),
- ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 roku (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1161),
- ustawa – prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 roku (Dz. U. z 2017 r., poz. 1566),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1023),
- ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r., poz. 774),
- ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2187)
- ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 21).
- ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1289).
- ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20 lipca 1991 (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1688 ze zm.).

XV. Załączniki

1. Wykaz map

1. Mapka położenia terenu opracowania zmiany Studium na tle obszarów chronionych „Powiązania przyrodnicze” – skala 1: 200 000
2. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzyca – prognoza oddziaływania na środowisko.

2. Oświadczenie